

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ishaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje "Katal. Makovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 8 strani.

Ob začetku šolskega leta.

Nekaj dni še in zopet se bodo odprle duri naših srednjih in tudi velikega dela ljudskih šol na Sp. Štajerskem. Ob takem času naše ljudstvo začuti vso bridkost svojega položaja, v katerem se nahaja. Zaman išče naš kmet v teh dnevih vrata, skozi katera bi popeljal svojega otroka, da bi ga storil deležnega dobrot, slovenskemu ljudstvu namenjenih šol.

Srednje šole so na Spodnjem Štajerskem take, kakor da bi na tej zemlji stanoval izključno nemški narod. Le z največjo težavo smo si priborili slovenske paralele na mariborski gimnaziji in nemško-slovenske razrede na celjski gimnaziji. Na Ptujcu imamo deželno gimnazijo, ki pa je docela nemška in kjer je vsa vzgoja zagrizeno nemška. Kako se more storiti pri srcu našemu kmetu, če gre mimo šole, namenjene za slovenski del Štajerske, kjer pa je pouk samo nemški, kjer je otrok slovenskih starišev tujec, pač pa še nemški tujec šopiri kot domačin!

Da se napolni za slovenske kraje namenjena deželna gimnazija, so sezidali nemški Studentenheim, v katerem od vseh vetrov Avstro-Ogrske nabirajo nemške dijake, in sicer navadno take, ki po drugih šolah ne morejo izhajati. Slične razmere vladajo v Celju.

Mariborska realka je otrokom našega slovenskega naroda skoraj popolnoma zaprta. Poučuje se le v nemščini, in zato je število tistih slovenskih dečkov, ki studirajo na tem zavodu, prav majhno, in še tem se da dovolj in dostikrat čutiti, da se jih le nekako trpi. Vsléd tega se dajo mnogoteri slovenski stariši zapeljati, da svojega sina na tej šoli vpišejo kot Nemca, češ, da bo boljše izhajal.

Zaman tudi obrača naše ljudstvo oči po slovenskih strokovnih in gospodarskih šolah, poljedelskih, trgovskih in obrtnih šolah, in tako se v našem ljudstvu utrjuje zavest, da je v krogu drugih avstrijskih narodnosti zapostavljeno in kruto zanemarjeno od poklicanih državnih in vladnih činiteljev.

Take pritožbe se vračajo ob vsakem novem šolskem letu. Vračajo pa se tudi razni opomini. Slovensko ljudstvo, porabi tiste slovenske šole, ki jih imaš! Ne sili svojo deco v samonemške šole! Ravno te dni se klatijo okoli slovenskega kmeta, viničarja, obrtnika in delavca agentje in priganjači za nemške šole. Njihova usta so polna hvale o blaženi nemščini kot edinozveličavnem jeziku. Njihova srca pa prekipevajo

Ptujska pisma.

(Sodobna premišljevanja).

IV.

Neizmerno je bilo veselje po slovanskem svetu, ko so balkanski narodi potolkli lani krutege Turka. S Slovani so se veselili tudi drugi evropski narodi kot Francozi, Angleži, Švedi itd. Le eden evropski narod je bil potr, zelo potr in presenečen vsled slovanskih zmag, in ta narod so — Nemci. Madžarov niti ne omenjam, ker ti so tako krvni sorodniki Turkov. Pa pogledajmo, kako so se Nemci obnašali do nas za časa turških napadov na našo zemljo.

Edini pravi prijatelji južnih Slovanov so bili takrat rimski papeži. Ti so vedno opozarjali vladarje, da je treba turške nevernike izgnati iz Evrope. Pa malokdo se je ganil; evropski vladarji so zasledovali le svoje „interese“. Niti Dunaj bi se l. 1683. ne bil rešil brez papeževe pomoči. Poljski kralj Ivan Sobieski je prišel s svojo armado do mesta Krakov, a naprej ni mogel, ker mu je zmanjkalo denarja. Ko je prejel od papeža denar, je pot nadaljeval in Turke slavno premagal pri Dunaju.

Imenovali bi lahko več papežev, ki so nagovarjali evropske vladarje na boj zoper Turke, n. pr. Siksta IV., Julija II., Leona X. Med vsemi pa se je najbolj trudil za osvobodjenje kristjanov papež Pij II. Odločil se je bil, da bo sam šel v boj nad Turka, a smrt je preprečila njegove namene. Še na smrtni postelji je rekel kardinalom: „Ker nisem mogel dokončati delo osvobodjenja krščanskega sveta od Turkov, nadaljujte vi to delo božje!“

Nemški cesarji bi bili morda kaj več storili za

sovraštva do slovenskega ljudstva in slovenskega jezika.

Očetje in matere v okolici Celja, Maribora, pri Sv. Lenartu, v Poljčanah, v Laškem trgu, na Muti in kjerkoli so nemške javne in šulferajnske šole, ne dajte se preslepiti in ne prodajte slovenskih otrok tujcu! Znana vam je prislovica: „Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš“. Čim več jezikov kdo zna, tem bolje je za njega, tem lažje najde zaslužek. Mi pravimo: Dobro, učijo se naj slovenski otroci tudi nemško, pa v slovenskih šolah! Toda šulferajnske in druge samonemške šole izključujejo slovenski pouk; v njih se otrokom ubija v glavo le nemščina, slovenska beseda je prepovedana. Tisti gospodje kateheti, kateri se trudijo, da bi se slovenski otroci vsaj najglavnejše krščanske resnice in molitvice naučili in molili v slovenskem jeziku, ker nemškega ne znajo, se tožijo pri vseh pristojnih in nepristojnih oblastih, češ, da so narodni hujskači. Take šole res niso učilnice, temveč mučilnice za mladino. Mladi razum se tu ne more razvijati, temveč se zatira, še bolj pa se zanemarija vzgoja srca. Kako bi naj tujenarodni ali nemškutarski učitelj vzgajal srca naše mladine, ko pa sam za slovensko mladino nima srca!

Nemci sami so že prepričani, da edino z nemščino ne izhajajo. Zato so izdali geslo: „Učimo se slovenski!“ — Po srednjih šolah so za Nemce vpeljali slovensčino kot prostovoljni predmet in prigovarjali nemškim dijakom, naj se učijo slovenski, če hočejo dobiti enkrat dobre službe. Kako se upošteva važnost in potreba slovensčine, se tudi vidi iz zasebnih slovenskih tečajev, kjer se nemški mestni gospodje in gospodične prostovoljno in mnogoštevilno učijo slovenskega jezika. Nemci upoštevajo resnico pregovora: „Kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš“, za Slovenca pa uveljavljajo šulferajnske in nemške šole načelo: Uči se samo nemščine, pozabi in prodaj slovensčino, potem boš srečen in se ti bo dobro godilo na zemlji! — Kaka hinavščina in hudobija!

Zatorej stariši, če hočete svojim otrokom dobro, ne dajte jih v šulferajnske in samonemške šole! Materni jezik je podlaga, na kateri mora sloneti prava vzgoja in na kateri se pridobiva vsakatero znanje, tudi znanje drugega jezika.

Kolera.

Navadno se je kolera najbolj širila v vročih poletnih mesecih. Letos pa, čim bolj se bližamo jeseni, tem bolj prihajajo z Balkana, iz Bosne in iz Ogrske-

južne Slované, a so bili preveč odvisni od raznih knezov in grofov. Zato niso mogli toliko storiti, kot bi bili radi. Tako je n. pr. cesar Friderik I. 1473 pri nemških mestih in velikaših prosil pomoči zoper Turke, a spoznal je, da ni pomoči za tlačene Slovence in Hrvate. Pozneje so cesarje tudi protestantje silno mnogo ovirali, da niso mogli posvetiti svoje pozornosti Turkom. Kaj je bilo protestantom mar za tlačene Slovence in Hrvate, kaj jim je bilo za vero? Dosti ljubši so jim bili Turki kot katoliški Slovenci in Hrvatje. Zato so bili južni Slovani takrat sami sebi prepuščeni. Njih žalostni položaj spoznamo iz pisma, katero so pisali kranjski stanovni papežu Sikstu IV. l. 1474 tako-le: „Povzdignili smo glas na vso moč, a žalibog malo se kaže, da se je slišal naš klic. Osemkrat je prihrul turški sovražnik z veliko množico v našo deželo, požigal je po njej in opustošil jo, da se sme smiliti Bogu, Vaši svetosti in vsakemu kristjanu. Kaj nam je storiti, ako nam kristjani še sedaj ne pridejo na pomoč...? Malo čutimo, da se zmenijo za reve naše dežele in kar še pride, ker v toliko in toliko letih se še nič ni storilo določnega za nas, sami smo se branili.“

Tudi Štajerci so bili vsi potr. Dne 9. decembra l. 1474 so sklenili v Mariboru, poslati k cesarju Janezu pl. Savrava, da bi mu razložil njihove prošnje. Rekli so mu, naj cesarju naznani, da so kmetje radi vednih turških napadov obupali, da so pripravljani, odreči pokorščino zemljiškim gospodarjem, Turkom se pridružiti ali se pa izseliti na Laško, na Ogrsko ali kamorkoli.

Enako so Hrvatje l. 1493 poslali prošnjo do kralja. V njej se pritožujejo o strašnih grozodejstvih, katera jim prizadevajo Turki. Več kot 70 let — tako pi-

ga poročila o razsajanju kolere. Naj sledi nekaj vesti o stanju kolere od zadnjega našega poročila:

Dunaj, 4. septembra: Židovski trgovec Parđo iz Soluna je ozdravel, obolele so pa 3 druge osebe na kolero. Domneva se, da so kolero na novo zanesli na Dunaj rezervisti, ki so se vrnili iz Bosne. — Iz Prage poročajo, da so oboleli v Benešovu za kolere sunljivimi znaki trije rezervisti, ki so prišli iz Bosne. Poleg teh treh je obolelo še več rezervistov 102. polka.

Budimpešta, dne 5. septembra: V Debrecinu je umrl na kolero delavec Josip Nagy. — V okraju Berec na ogrski meji je obolelo, kakor se poroča iz Lvo-va, v dveh vaseh 9 oseb, izmed katerih jih je 5 umrlo. Kolero so zanesli tudi v te kraje rezervisti. Podobna poročila prihajajo tudi iz drugih krajev, posebno iz onih, kamor so se vrnili, ali kjer so se vozili rezervisti. Zdravstvene oblasti so odredile najstrožje zdravstveno-varnostne odredbe, da se omeji ta nevarnost, ki preti celi južni in srednji Evropi.

Zagreb, dne 5. septembra: V kraju Bošnjaci se je pojavilo 31 slučajev kolere, umrlo je 6 oseb. V Zagrebu je obolelo za kolero 21 vojakov. Iz več krajev prihajajo uradna poročila o novih slučajih kolere. Posebno v Sremu se kolera zelo širi. Radi kolere so okrožne oblasti prepovedale vse letne sejme v sremskem okrožju. Sodne in finančne oblasti so dobile ukaz, da ne vabijo strank iz okuženih krajev. Osješka okrožna oblast je predlagala vladi, da se cel sremski okraj proglasi za okuženega.

Sarajevo, dne 5. septembra: Reka Drina je okužena, ker so se po nekod kopale od kolere okužene osebe v reki ter metale okužene predmete v vodo. Na srbski strani Drine so skoro vsa sela okužena. V vasi Drinovice na srbski strani je obolelo razun 10 oseb vse prebivalstvo. V Bosni kolera ponehuje. V Tuzli se je pojavil zadnje dni samo en nov slučaj. Mesto Sarajevo je brez kolere. Da pa se kuga zopet ne razširi, je prepovedala bosanska vlada vsak promet s Srbijo. Ustavljen je tudi ves promet s sadjem. Sliv, katerih je letos v Bosni izredno mnogo, ne smejo nikamor izvažati. Ker ni dovolj posode za shrambo, bo de skoro ves pridelek uničen.

Belgrad, dne 5. septembra: Glasom uradnega izvestja je zadnje dni na novo obolelo 670 oseb za kolero; umrlo pa jih je 135. Posebno hudo se širi kolera med vojaštvom, ki se je vrnilo z bojnega polja.

Bukarešt, dne 5. septembra: Uradno se razglasa, da znaša število bolnikov za kolero na Rumunskem v zadnjem tednu 797; umrlo je 123 oseb.

Budimpešta, 6. septembra: V okraju Beres je večeraj na kolero obolelo 31 oseb in umrlo 10 oseb.

šejo — se mu ustavljam o in kakor trdnjava branimo kar mogoče krščanske dežele s svojimi životi. Sedaj se pa ne moremo dalje braniti, ker do prihodnje pomladi ali poletja so nam postavili Turki rok, do katerega jim moramo odgovoriti in obljubiti pokorščino. Ker so v 70 letih vednega bojevanja opešale naše moči, zato prosimo za Boga in mile njegove Matere, naj nas cesar in knezi varujejo turške sužnosti.

Iz teh zgodovinskih poročil je jasno, da se za strašno bedo južnih Slovanov v 15. stoletju Nemci niso nič brigali in nič pomagali, dasi smo bili z njimi pod enim vladarjem. Da, prečudno je bilo, da so Turki l. 1476 hodili 4 mesece po slovenskih deželah ter uganjali nepopisna grozodejstva, a nikjer ni bilo vojakov, da bi jih bili napodili.

Koroški letopisec Unrest pripoveduje, da so se zoper Turka nabrani vojaki obračali v druge name- ne. L. 1494 je prišlo okrog 5000 Turkov, kateri so divjali okrog Planine, Pilštanja, Slovenske Bistrice in Zajčjega samostana. Vse so oropali in odpeljali okrog 7000 kristjanov v turško sužnost. Blizu omenjenih krajev, kjer se je to godilo, je bilo zbranih okrog 3000 vojakov in najemnikov nemškega cesarja. Ti bi se bili turškemu roparju lahko postavili v bran, a to menda ni bila njihova naloga. Tem bolj pa so Nemci nadlegovali in škodovali slovenskim kmetom.

Za l. 1523 so slutili zopet hud turški napad na Hrvaške in slovenske dežele. Zato so se pripravljali na brambo. Cesar Ferdinand se je nadejal pomoči tudi iz Nemčije. Toda v Nürnbergu so nemški knezi sklenili, poslati na hrvaško mejo vojakov, pa le toliko in tedaj, kolikor in kadar je dolžna nemška država podpirati svojega cesarja.

(Dalje prihodnjč.)

Politični ogled.

— **Sv. Oče Pij X.** je sedaj prav zdrav; redno sprejema romarje, ki povodom letošnjega jubilejnega leta v velikem številu prihajajo v Rim. Vse napore pri teh sprejemih prenaša sveti Oče z obéudovanja vredno vstrajnostjo. Katoliška društva, ki so se udeležila ta teden mednarodnega telovadskega kongresa v Rimu, so v Vatikanu priredila več vaj, katerim je prisostvoval sveti Oče s svojim dvorom. — Sveti Oče posebno ljubi cvetlice. Radi tega so vatikanski vrtnarji napravili na nekem hodniku blizu papeževega stanovanja umetni vrt najzlahotnejših cvetlic in rož. Proti nekemu romarju se je izrazil pred enim te dnom: „Kadar duham vonj svojih ljubih rožic, se mi zdi, da sem še-le 20 let star“. — Novejša poročila pravijo, da se je sveti Oče zadnje dni prejšnjega tedna malo prehladil.

— **Cesar** se je dne 8. septembra vrnil s poletnega bivašča v Išu na Dunaj. Pred odhodom je še prisostvoval sveti maši; ob koncu iste je izrekel dvornemu župniku zahvalo, da je bral v letošnjem poletju v dvorni kapeli vsak dan sveto mašo. Točno ob 12. uri se je cesar odpeljal z dvornim vlakom na Dunaj, kjer je bil sprejet z velikim navdušenjem. Ulice, po katerih se je vozil, so bile okinčane z zastavami. Cesar je na pozdravljanje ljudske množice veselo odzdravljaval. Sivolasi vladar je izbornega zdravja.

— **Slovensko-Hrvaško.** Na Goriškem se vrši velik preobrat. Mnogi, ki so še pri zadnjih deželno-zbornskih volitvah ubogali staro strujo in so volili z liberalci proti mladi struji S. L. S., so po odločnih besedah nadškofa dr. Sedeja spoznali, da je slepomišnje z liberalci, kakor ga uganja vodstvo stare struje in njeni listi, v veliko škodo katoliški stvari. Po celi deželi je te dni duhovščina skoro vseh dekanij podpisala odločen protest proti stari struji, ki se je pri volitvah zvezala z liberalci ter sklenila obsodbo pisavi listov „Gorica“ in „Primorski List“, ki sta očitno priporočala volilec, naj ne volijo krščanskega kandidata ter sta smešila naše organizacije. Duhovščina je izrazila udanost svojemu nadškofu dr. Sedeju, ki je obsodil zvezo starostrujarjev z liberalci in pisavo omenjenih listov. Izreklo se je tudi zaupanje voditelju mlade struje, dr. Breclju. — Na Goriškem se smejo smatrati odslej le mladostrujarji za pristaše Slovenske Ljudske Stranke, starostrujarji pa so podobni našim štajerskim slogašem, ki se bratijo z liberalci, krščansko misleče Slovence pa le napadajo. — Slovenske liberalce še vedno jezi, da se je katoliški shod vršil tako sijajno. V „Slovenskem Narodu“ lažejo, zabavljajo in se jezijo liberalci, da se kar kadi. Vse laži in nesramnosti pa jim ne bodo nič pomagale; katoliška misel se je po katoliškem shodu razvila kot valovito morje po vseh krajih, kjer prebivajo Slovenci in Hrvatje. — Komisar Škrlec se pogaja s posameznimi strankami glede ureditve zamotanih hrvaških razmer. Listi poročajo, da se bo Škrlec pobotal s posameznimi strankami in da bo v kratkem baje komisarijat odpravljen, na kar bo Škrlec imenovan za hrvaškega bana.

— **Češko.** V mestu Kolin se je vršil dne 7. in 8. septembra velikanski češko-katoliški shod. Dasiravno so liberalci in razni verski odpadniki grozovito hujskali proti temu shodu, vendar se je slavje čeških katoličanov veličastno obneslo. Shoda se je udeležilo nad 500 češko-katoliških društev z zastavami. Med udeleženci so bili vsi češki škofje in češko plemstvo. Tudi več sto Čehov iz Amerike in Nemčije je bilo navzočih. — Med češkimi Nemci se vrši letos huda agitacija za odpadništvo od Rima. Nacionalci, liberalci in socialni demokratje hujskajo na shodih zoper katoliško vero. Nemci bi se z odpadništvom radi prikupili Nemcem v „rajhu“, ker računajo na njih pomoč zoper Čehe.

— **Predarlško.** Ta deželica naj bi bila vzor vsem drugim. Deželno gospodarstvo je izborno. Čeravno je pokrajina hudo gorata, se vendar opaža povsod blagostanje. V deželni upravi vlada vzoren red. Kako to? Gospodarstvo dežele vodijo katoliški možje. Deželni zbor ima samo enega liberalnega poslanca. Voditelj krščansko-socialne stranke je državni in dež. poslanec Jodok Fink, ki je po stanu kmet. Cesar je te dni tega vrlega moža odlikoval s komturnim križcem Franc Jožefovega reda. Tako odlikuje sam cesar možje, ki ostanejo zvesti svojemu stanu in veri. Fink je na Predarlškem tudi namestnik deželnega glavarja.

— **Nemčija.** V okolici Salcbruna na Nemškem se vršijo te dni veliki manevri nemške armade. Avstrijsko armado zastopa pri teh manevrih načelnik našega generalnega štaba, Konrad pl. Hecendorf. Manevrom prisostvuje med drugimi visokimi gosti tudi grški kralj Konstantin s prestolonaslednikom. Da med Avstrijo in Nemčijo ne vlada posebno prijateljsko razmerje, spričuje dejstvo, da k tem velikim vojaškim manevrom ni bil povabljen noben član avstrijske cesarske hiše.

— **Na Balkanu.** Pogajanja med Bolgarijo in pa Turčijo glede določitve natančne meje, posebno glede na Odrin, se vršijo te dni v Carigradu. Bolgarija je imenovala za svoje zastopnike generala Savova in poslanika Toševa, katera so v Carigradu zelo prijazno sprejeli, kar priča, da si Turki sami želijo, se z Bolgari pobotati. Pogajanja med bolgarskimi in turškimi pooblaščeneci se bodo vršila v posebni dvorani turškega zunanjega ministrstva. Prvi seji, ki se vrši te dni, bo predsedoval veliki vezir, ostalim pa turški poobla-

ščeneec, notranji minister Talaat-beg. Turški vladni listi pišejo, da Turčija od svojih zahtev ne bo prav nič odnehala. Ona zahteva kar najodločnejše Odrin za-se, Di-metiko, Ortakej in Lozengrad. Nadalje vstraja Turčija najodločnejše na posesti drinopeljske železnice in vseh onih točk, ki so potrebne v obrambo te železnice. Pripravljena pa je odstopiti Bolgarski ono trikotno ozemlje severno in iztočno od Lozengrada olemem z mestom Trnovim. Med mladoturki in staroturki v O-drinu je prišlo dne 6. t. m. do najresnejših spopadov. Več turških častnikov je ubitih in sam Enver-beg je ranjen na roki. — Turška družal je zadnje dni meseca avgusta, kakor se poroča „Slovenec“ iz Sofije, umorila dva odlična katoliška duhovnika v odrinski okolici, Ivana Boneva in Kosta Genčeva. Oba sta bila od Turkov grozovito mučena ter sta umrla mučeniške smrti. — Bolgarski ministrski svet je sklenil, da se odpustita še zadnja dva letnika rezervistov, ki sta bila dosedaj še pod orožjem, in se tako skrči armada na redno mirovno stanje.

— **Italija.** Listi poročajo, da bo italijanski zunanji minister obiskal še ta mesec avstrijskega zunanjega ministra grofa Berchtolda. Pravijo, da bo imel obisk veliko politično važnost in da se bosta državnik pogovarjala o bodoči politiki Italije in Avstrije z ozirom na Balkan. — Italijani v kraljestvu se silno huđujejo, ker je tržaški cesarski namestnik izdal razglas, da se naj tuji ne sprejemajo več kot uradniki pri tržaškem mestnem uradu. V Rimu in tudi v drugih mestih prirejajo zagrizeni Italijani burne shode proti Avstriji. Tudi Nemci v „rajhu“ se zavzemajo za „preganjane“ polentarje. Iz tega se vidi, kako bi radi Nemci in Italijani komandirali našo Avstrijo.

— **Kitajsko.** Vladni stranki na Kitajskem preti velika nevarnost. Ko so prejšnji teden vladne čete pri mestu Nanking premagale ustaše in se polastile mesta, je bilo baje umorjenih tudi več Japoncev. Radi tega zahteva sedaj Japonska zadoščenje in preti, da če se ji istega ne da, bo z oboroženo silo udrla na Kitajsko. Japonsko prebivalstvo zahteva od vlade, naj začne mobilizirati armado. V glavnem mestu Japonske, v Tokiu, se je vršilo dne 8. t. m. velikansko zborovanje, na katerem so govorniki hujskali na vojno zoper Kitajsko.

Strašen čin nemškega učitelja.

Učitelj v Degerlochu na Virtemberškem (Nemčija), Wagner, je dne 4. t. m. umoril svojo spečo družino: 32letno ženo in 4 otroke v starosti 7 do 11 let. Najprvo jih je omamil z udarci po glavi, nato pa jim je z britvijo prerezal vratove. Potem si je nataknil črno masko in vtaknil za pas 3 vojaške nabite revolverje, zaklenil stanovanje, prilepil na vrata listek z opazko, da je cela družina odšla na daljši izlet in je ne bo dolgo domov ter odšel v bližnje mesto Mühlhausen, kjer je bil pred desetimi leti za učitelja. Okrog polnoči je zagledal neki kmet, da gori nek skedenj. Ko je šel Wagner na trg, ga je srečal kmet in vprašal, od kod ogenj; Wagner je potegnil revolver in ga brez besede ustrelil. Na ta način je Wagner, gredeč skozi trg, ustrelil še več ljudi in zažgal 5 poslopij. Pri petem požigu so ga kmetje zalotili in hoteli prijeti, toda Wagner je potegnil 2 revolverja in kar slepo streljal med množico. Končno se je policaju, ki je bil že dvakrat ranjen, posrečilo, s sabljo doseči Wagnerja in mu izbiti orožje. Nato so planili na Wagnerja razjarjeni ljudje in ga grozovito zdelali; eno roko so mu odsekali s sekuro. Ko so ga ukrotili, je imel še 52 nabojev. Wagner je razen svoje družine to noč usmrtil s strelji 7 odraščalih oseb in 11letno deklico, 11 oseb je ranil, od teh par smrtnonevarno. Ustrelil je tudi troje živinčet. Zažgal je 5 poslopij. Pred preiskovalnim sodnikom se je Wagner mirno vedel in rekel, da se je že precej časa pripravljal na to delo, katero da je moral storiti. Enako se glase tudi pisma, ki jih je prejšnji dan pisal različnim osebam. V enem teh pisem pravi: „Jaz ne verujem v nobenega Boga in si želim za sodruga vraga ali kakršnekoli druge maloverne zveze“.

Doslej še na Wagnerju ni nihče opazil znakov blaznosti; pil je rad, a je bil pri šolski mladini zelo priljubljen, dasi je časih besnel nad njo. Tudi pri višjih je bil dobro vpisan.

Od ranjenih oseb jih je doslej umrlo 17. Pogreb nesrečnih žrtve je bil dne 9. septembra.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

- 14. nedelja: 18. po Binkoštih; Ime Marijino; Povišanje križa.
- 15. ponedeljek: Nikodem, muč; Evtropija, vdova.
- 16. torek: Ljudmila vdova; Karmelija in Ciprijan.
- 17. sredo: † Kvatre. Lambert, škof in mučenec.
- 18. četrtek: Jožef Kup., spoznav.; Tomaž Vil., škof.
- 19. petek: † Kvatre. Januvarij, mučenec.
- 20. sobota: † Kvatre. Evtabij, mučenec.

* **S pošte.** Poštni oficijal Ivan Kranjc v Radgoni je na lastno prošnjo prestavljen v Gradec; poštni asistent Jernej Vengušt je prestavljen iz Selzthala v Radgono.

* **Iz sodne službe.** Okrajni sodnik Avgust Modrinjak v Mariboru je imenovan za deželnosodnega svetnika.

* **Kardinal umrl.** V Rimu je dne 7. septembra umrl kardinal Vives y Tuto. Rajni kardinal je bil ro-

jen l. 1854. Sedanj sv. Oče Pij X. je umrlega kardinala zelo spoštoval. Bil je njegov glavni svetovalec. Listi tudi poročajo, da bi bil kardinal Vives y Tuto, ako bi bil ostal pri življenju, bodoči papež. Vives y Tuto je bil član kapucinskega reda.

* **Katoličani pozor!** „Slovenec“ poroča, da bo v kratkem razposlanih po Slovenskem 5000 izvodov protestantskega sv. pisma. Opozarjamo naše ljudi, da knjigo vračajo ali uničijo.

* **Nepremagljiva.** Karol Jentsch, odpadnik in hud nasprotnik svete cerkve, je priznal v listu „Die Zukunft“: „Mi smo stavbo katoliške cerkve tako malo pretresli, kakor majhni otroci pretresejo veličastno stolnico, ako s svojimi noži praskajo kamen katerega njenih stebrov.“ — Tako se godi tudi danes vsem nasprotnikom katoliške cerkve, kajti: „vrata pekelska je ne bodo premagala!“

* **Ustanovni občni zbor** podružnice Slovenske Dijaške Zveze za Štajersko vršil se je v vsej tišini dne 31. avgusta 1913 pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Ker so se vse priprave za ustanovitev podružnice že izvršile na občnem zboru pododbora na Gomilskem, vršil se je ob tej priliki le kratek razgovor akademikov in abiturijentov o načrtih za delovanje podružnice v bodoče in izvolil podružnični odbor, in sicer: V. Munda, abit., predsednik; Josip Krošl, abit., podpredsednik; Janko Rančigaj, abit., tajnik; Franc Zmazek, abit., blagajnik; Janko Kovačec, stud. iur., knjižničar. Popoldne priredila je podružnica veselico, na kateri je došle goste v imenu S. D. Z. pozdravil jurist, član „Dneva“ v Pragi, Janko Koser, in so dijaki prav dobro uprizorili „Repoštevca“. Mnogo smeha izzval je zlasti „boter“ policaj. Uspeh veselice je v vsakem o-ziru ugoden!

* **Za mladino!** Pri zadnjem slavnostnem zborovanju katoliškega shoda je govoril Hrvat vitez Mahulja s Krka o skrbi za mladino. Dejal je: Že šolsko mladino je treba zbirati za pogosto sv. obhajilo. To je najboljša šola za bodočnost. Ko izstopi mladina iz šole, mora v društva. Če jo ne spravimo v dobra društva, se bode zbirala v slabih društvih in pogubila. Iz društev naj izgine vsako polovičarstvo. Bolje je, da je v društvu manj udov, pa dobrih, kakor mnogo, pa slabih!

* **Prevarana mati.** Prijatelj našega lista nam poroča: Bil sem priča sledečemu žalostnemu slučaju. Na bolniški postelji je ležal mladenič, star 25 let. Jetika je zarisala v telo že svoje smrtonosne znake. Hučo je kašljal, bil je že bled kot stena. Zdravnik ni hotel več dajati zdravil, rekel je: Vsaka zdravniška pomoč je tukaj zaman. Jokajoča mati je šla k sinu in ga hotela nagovoriti, naj se da sprevideti. Mrklo ji sin odvrne: „Nikdar ne!“ Prestrašena zbeži uboga mati od sina. Bolniku je vedno slabše. Prišli so njegovi prijatelji, ki so se poslavljali od Ivana. Proti poldnevu pride obiskat bolnika — lutrovski pastor! Sedaj spozna mati ves položaj: Nje sin, katerega je ona tako iskreno ljubila, je odpadel od vere, postal je protestant. Mati je padla v omedlevalo, ni ji šlo v glavo, da bi njen Ivan zamogel odpasti od vere. In res! Pokopali so ga po lutrovskem običaju in protestantovski duhovnik je šel pred krsto. Materi je hotelo od žalosti in tuge počiti srce! Kje je sedaj njen sin? In vprašajmo se, odkod pride to, da taki mladeniči odpadejo? Ivan je bil sin poštenih, slovenskih, katoliških štarišev. Mati ga je v rani mladosti vodila v cerkev in ga vzgajala v katoliškem duhu. Delj časa je bil Ivan še vrl mladenič. A ko je pohajal že višje gimnazijske razrede, je zašel v slabo družbo in tako je prišlo, da je postal najprvo narodni odpadnik — nemškutar. In ko je prišel na to na vseučilišče, je prišel še v slabšo družbo — verskih odpadnikov. Postal je protestant! Dobra mati o tem ni znala. Moramo si misliti, kako preplašena je bila dobra mati, ko je zvedela, da je postal njen sin verski odpadnik. — Stariši slovenski, skrbite, da bodo vaši sinovi — dijaki v pošteni družbi!

C. kr. poštne nabiralnice in slovenski jezik.

Vse one c. kr. poštne nabiralnice po Spodnjem Štajerskem, ki so te dni sprejele od poštnega ravnateljstva iz Gradca samo nemško tiskano „Dienstanweisung“, prosimo, naj zahtevajo nemško-slovensko „Službeno navodilo“, katero je izdalo c. kr. trgovsko ministrstvo za vse poštne nabiralnice po Spodnjem Štajerskem, te namreč ustrezajo ravnopravnosti slovenskega jezika, do katerega imamo po osnovnem državnem zakonu z dne 21. XII. l. 1867 vse pravice. Naj se v zahtevi naglaša okolnost, da je slovensko službeno navodilo potrebno, ker se bo treba večkrat ob novih izpremembah strankam izkazati, a tudi občine imajo pravico, v to službeno navodilo vpogledati. Gospodje deželni in državni poslanci pa se naj ob priložnosti prepričajo, ali se nahaja v c. kr. poštah nabiralnicah njihovega poslanskega področja tudi slovensko službeno navodilo ter naj temu primerno nedostatkom odpomorejo. Po členu XIX državnega osnovnega zakona z dne 21. XII. l. 1867. državnega zakonika šte. 142. imamo namreč Slovenci pravico, svoj jezik in svojo narodnost čuvati in gojiti ne samo doma, temveč v vseh uradih.

* **Amerikansko pismo.** Jakson, 24. VII. 1913. Bržčas so bile vse vlade povabljene, da se udeležijo razstave v San Francisco, ki se bo vršila v proslavo otvoritve panamskega prekopa. V slučaju, da se tudi Vatikan odloči, počastiti razstavo s svojo udeležbo, je pooblastilo ravnateljstvo razstave duhovnika Jos. P. Mc. Quaide, župnika cerkve Najsv. Srca J. v San Francisco, da osebno v imenu razstavnega odbora pre-

skrbi vsa pogajanja med rimsko stolico in San Francisco. V ta smoter je vlada Zedinjenih držav prepustila v porabo vojno ladjo z zastavo podadmirala republike (ljudovlade), ki bo na povratku plapolala skupaj z zastavo papeževo. To bo bržčas prvokrat, da bo plapolala papeževa žoltobela zastava na krovu novodobne bojne ladje, katera preplove celi daljni ocean in bo sprejemala od mimo plavajočih ladij pozdrave, s kakršnimi pozdravljajo ladje zastave samostojnih vladarjev. — Dne 30. junija je umrl Robert Pottsre-ar, admiral vojne mornarice Zedinjenih držav. Ta visoki dostojanstvenik je bil vrl katoličan. Dve od njegovih 4 hčera sta nuni-karmeliterci. — V Quebecu v Kanadi je imel te dni neki duhovnik pri sv. maši zanimivega strežnika. Fanteku, ki je stregel, je prišlo med sveto mašo slabo, tako, da je moral iti proč. Pa njegovo mesto ni ostalo prazno. Iz klopi je izstopil častitljivi mož, pokleknil ponižno k oltarju in z veliko pobožnostjo stregel mašniku do konca sv. opravila. In ta strežnik je bil — sir Charles Fitzpatrick, znani izborni odvetnik in predsednik najvišjega sodišča kanadskih držav. Dopis, iz katerega to dogodbo predstavljam, dodaje: „Ni tako preveč čudno, da se ne sramuje najvišji uradnik države očitno spoznati svojo vero v Najvišjega, kakor to, da zna Njemu z mašnikom streči pri oltarju.“

* **Slovenska kmetijska šola.** Gospodarska izobrazba je za naše kmečke sinove nujno potrebna, to uvideva vsak pošten rodoljub. Na Štajerskem imamo Slovenci edino kmetijsko šolo v St. Jurju ob juž. žel., katera nudi kmečkim sinovom v vsakoletni 10mesečnih tečajih dovolj pouka za vse panoge gospodarstva, in sicer v slovenskem jeziku. Te dni je treba zopet vpsolati priglase za vstop v to šolo. Za udeležence-udence so na razpolago tudi prosta mesta ter stipendije okrajnih zastopov in denarnih zavodov. Pojasnila daje ravnateljstvo kmetijske šole v St. Jurju ob južni žel. Natančneje v inseratu.

* **Tržno poročilo.** Moka bo ceneja. Nesreče na Ogrskem, ki so vsled poplave opustošile žitna polja, so v prvem hipu neznosno dvignile cene žitu in moki. Kapitalisti so računali, da bo vojska na Balkanu še dolgo trajala. Vreme se je na Ogrskem zjasnilo in pokazalo se je, da je bilo povišanje cen žitu neprimerno, ker se je kljub nesrečam še vendar na Ogrskem pridelalo zelo veliko in prav lepega žita. Tudi balkanske razmere se bližajo mirni razrešitvi in umljivo je, da židovskim kapitalistom pšenica ne gre po volji v klasje. — Cena sladkorju se bo baje na zimo znižala. Sladkorna pesa kaže izborna. — Živina, govedo kakor svinje, še vedno izgublja na ceni. Padanje cen bo postalo za našega kmeta skoro zelo občutno. — Cena žitu tudi pada. Le kuzuza se drži svoje stare cene. — Cene slivam in jabolkom so iste kot prejšnji teden.

* **Občni zbor Kat. tiskovnega društva v Mariboru** se vrši dne 15. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v Cirilovi tiskarni. Vsi društveniki se vabijo, da se zanesljivo udeležijo letošnjega občnega zbora.

* **Patr. ben tečaj.** Na viničarski šoli v Silberbergu pri Lippnici se bo letošnje zimo decembra in januarja vršil tečaj za pletenje jerbasov in košar. Prijave je poslati potom občin na deželni odbor. Natančneje v inseratu.

* **Oddaja sadnih drevesc** Iz deželnih drevnic se bo oddalo letos 38.000 komadov sadnih drevesc štajerskim posestnikom. Podrobno v današnjem razglasu.

* **Kje boste nakupili blago za zimo?** Pri trdkri M. Tomec, veletrgovini s suknom v Muichovem Hradišči na Češkem Poslužite se lahko pri naročevanju priloženih dopisnic.

* **Namesto venca na grob** dež. odbornika Robiča je daroval drž. in dež. poslanec Ivan Roškar za Slov. Stražo 10 K. Hvala!

Nesreče.

Srbski patriarh ponesrečil.

V kopalnišču Gaštajn na Solnograškem se je ob 13. avgusta nahajal srbski patriarh (višji cerkveni pravoslavni knez) Bogdanovič. V ponedeljek, dne 1. septembra, pa je nenadoma izginil. Domnevalo se je, da je zašel v gore in se tam ponesrečil. A dne 5. t. m. so našli njegov klobuk pod zlomljeno brvjo, ki vodi čez deroči gaštajnski potok. Trupla pa do sedaj še niso našli. Brv, čez katero je šel Bogdanovič, je bila trhla ter se je zlomila, ko je šel nadškof čez ali pa od zgoraj padel na njo.

Novjša poročila: Da se je Bogdanovič res ponesrečil v ondnotnem gaštajnskem potoku, se ne da več zanikati. Ljudje, ki ga iščejo, našli so že med grmovjem v strugi kosce ponesrečenceve srajce, suknje, telovnika in hlače. Truplo je deroča voda skoro gotovo zanesla kam v kako strugino globino.

Zrakoplov padel v morje.

Zrakoplov „L. I.“, ki ga je izdelal znani grof Zeppelin, je dne 9. septembra ob priliki velikih vaj nemške vojne mornarice vsled hudega viharja nenadoma padel pri Helgolandu v morje in se potopil. Najbrž se je potopilo tudi vseh 16 mož, ki so se nahajali v zrakoplovu.

Zopet nesreča v Pulju.

Dne 5. septembra se je ob priliki preizkušanja v skladišču torpedov v mornariškem arzenalu v Pulju razletela zračna shramba 45centimeterskega torpeda, pri čemer so bili 3 možje lahko ranjeni, enemu pa so se pretresli živci. Ranjence so odvedli v mornariško bolnišnico.

Železniška nesreča.

Na postaji Sariphol solunsko-carigradske zvezne železnice je več prosto tekočih voz zadelo v grški vojaški vlak, pri čemer je bilo več vagonov popolnoma razbitih; 4 osebe so bile ubite, 22 pa več ali pa manj poškodovanih.

Strela.

Pri Sv. Martinu na Južnem Tirolskem je dne 4. septembra udarila strela v neko kmečko rodbino, ki se je nahajala vsa na polju in ubila 2 ženski.

Grozen vihar v Ameriki.

Na karolinskem obrežju je dne 5. septembra divjal grozen vihar. Več krajev je popolnoma razdejanih. Žetev je popolnoma uničena. V samem beaufortskem okraju znaša škoda več kot 2 milijona dolarjev. Vihar je zadel tudi otok Ocracock. Vseh 500 prebivalcev na otoku je izgubilo življenje.

Kdor takoj vpošlje 1 krono dobiva Slov. Gospodar do konca leta.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Vpisovanje v I. razred tukajšnje gimnazije se vrši dne 16. decembra od 9. do 11. ure dopoldne. Sprejemne izkušnje bodo dne 17. septembra ob 10. uri dopoldne. Začetek šolskega leta pa je dne 18. septembra.

m **Maribor.** Pri mizarskem mojstru Kolariču na Franc Jožefovi cesti je v ponedeljek, dne 8. septembra popoldne izbruhnil požar. Zgorela je velika zaloga desk in drugih mizarskih priprav. Škoda je ogromna, a je krita z zavarovalnino.

m **Sp. Sv. Kungota.** Prihodnje nedeljo, na god povišanja sv. križa, se bo slovesno blagoslovil križ, ki stoji pred tukajšnje župnijsko cerkvijo in je bil letos prenovljen v spomin Konstantinovega jubileja. — Prenovitev je prav lično izvršil pomočnik mariborskega kiparja, g. Ivana Sojč, stroški pa so se poravnali s svetloletnimi milodari dobrih župljanov. Križ ima napis: „313. V tem zmaguj! 1913.“ V znamenju sv. križa je prvi krščanski cesar Konstantin Veliki zmagal starodavno poganstvo, v tem svetem znamenju upamo tudi mi, obmejni Slovenci, zmagati novodobno luterstvo, ki iz daljne Nemčije sili v naše rodovitne kraje.

m **Gor. Sv. Kungota.** V tukajšnjem oskrbovalnem vsprejetišču za potujoče rokodelske pomočnike od 3. na 4. septembra t. l. prenočil je nek Janez Hall, po poklicu izdelovatelj orgelj, rojen baje v Lavamündu in pristojen v Rudo pri Velikovecu na Koroškem, človek s polno brado, velike postave in krepke rasti. Tega človeka je bilo dne 4. septembra v jutro videti iti v tukajšnje župno cerkev in čez nekaj časa iz cerkve v župnišče in iz župnišča. Drugi dan, dne 5. septembra, je okoli 10. ure dopoldne zopet prišel, šel v cerkev in iz cerkve naravnost proti župnišču, čegar vrata so bila zatvorjena z zapahom. Vsled tega je najbrže menil, da g. župnika ni doma, ker je bil odšel v jutro na spoved, in takoj je kar naravnost vlomil v župnišče ter hitel proti kuhinji. Gospod župnik, ki se je bil malo poprej pri drugem vходу povrnil s spovedi od bolnika, prihiti iz svoje pisarne in ko ga je Hall zagledal, je ostrmel in ni vedel ničesar povedati, kaj bi rad, in to tem manj, ker je bil že prejšnji dan izvedel, da pri orglah zanj tukaj ni nobenega popravila. Gimnazijec Vincenc Bračko, kateri je bil prišel ravno zraven, je takoj hitel na tukajšnje c. kr. orožniško postajo naznaniti vlom. Hitro je prišel orožnik in Halla aretiraj; popoldne sta ga pa, ker se je kazal upornega, odvedla 2 orožnika v zapore mariborske sodnije. C. kr. deželna sodnija v Celovcu pa ga že itak išče in zasleduje zaradi pregreška po par. 306 kazenskega zakona in zaradi prestopka tatvine, dočim je on predržno hodil od farovža do farovža pod pretvezo, da popravlja orgle. In kaj bi se bilo še-le v našem slučaju pripetilo, ako g. župnika v usodepolnem trenutku ravno ne bi bilo doma in ako ne bi bil tako hitro prišel orožnik, pa se niti presoditi ne da.

m **Sv. Lenart v Slov. gor.** Šolarska prireditve dne 24. avgusta t. l. v prid tukajšnji šolarski kuhinji se je jako dobro obnesla. Najprvo so učenci 4. in 5. razreda pod vodstvom g. Janžekoviča izvajali 4 različne vaje s palicami in sicer tako točno in natančno, da so morali vse vaje še enkrat ponoviti. Ko je burno ploskanje ponehalo, se je podalo občinstvo v veliko dvorano in na galerijo. Oba prostora sta bila natlačeno polna. Diletantje — učenci in učenke — so prav dobro igrali 3dejanko: „Jankovo življenje“. Posebno so se odlikovali sledeči otroci: M. Stupica (Janko), A. Tiplič (Milan), J. Fras (baron), M. Živko (baronica), J. Trstenjak (služabnik), M. Breznik (sobarica), M. Carl (soseda), A. Grabušnik (vrtinar), M. Klobasa in O. Ornik (usmiljeni sestri). Srčkana je bila princeznja (C. Stupica). Zelo je dopadel prizor: Snaženje vilic, nožev in žlic. (R. Kurnik in J. Šegula.) Med poedinimi dejanji nas je kratkočasila šolska mladina z ljubkim petjem. Da je ta šolska prireditve v vsakem oziru zadovoljila zbrano občinstvo, gre zahvala gg. voditeljem in sodelovalcem igre.

m **Sv. Ana** na Krembergu. Rojstni dan presvitlega cesarja se je tudi pri nas slovesno obhajal. Ob 8. uri je bila šolarska sveta maša, pri kateri je bilo tudi navzoče tukajšnje veteransko društvo z godbo in precej drugega ljudstva. Po sv. maši je šolarski zbor navdušeno zapel cesarsko himno: „Bog ohrani, Bog obvari, nam cesarja, Avstrijo!“ Ni se nam pa dopadlo, da so veteranci po službi božji pred cerkvijo, ko je zaigrala godba cesarsko pesem, zaklicali trikratni: „Hoch!“ Ali bi se ne slišal lepše slovenski: „Živio!“, ker je večina veterancev Slovencev?

m **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Tukaj se je poročila dne 13. t. m. pridna in poštena narodna mla-

denka Genovefa Mikl, hči že pokojnega Mart. Mikla, posestnika pri Sv. Benediktu, z g. Janezom Zorko, mizarskim mojstrom in hišnim posestnikom v Radgoni. Cestitamo!

m **Sv. Martin** pri Vurbergu. Mladenič Frane Škofič v Zg. Dupleku se je poročil z vrlo mladenko Marijo Kurboš iz Biša pri Sv. Bolfenku. Cestitamo! Poročal ju je ženinov brat, kaplan v Zrečah. Na gostiji je družica Marija Škofič nabrala 10 K 10 vin. za Slovensko Stražo. Hvala lepa!

m **Hoče.** Naše najmlajše slovenske igralko. — Nekaj rajsko lepega smo videli v nedeljo v Hočah. Na prijaznem dvorišču našega vrlega župana A. Vernika je bil postavljen pod milim nebom lepo okrašen oder. Nastopile so v beli obleki, kakor angelske prikazni, naše vrle in pridne učenke, ki so cvet naše hoče šole in iz najbolj vrlih in dobrih hiš, in te so: Vernik Micka, Janžič Micka, Hergout Micka, Hergout Lizika, Štern Francka, Frangež Lizika, Namestnik Zolija, Jurič Ivana. Ljubko so predstavljale: „Marijina hči pred nebeškimi vrati“. („Bogoljub“, št. 1. 1913). Pridna članica Marijine družbe (M. Hergout) stopi pred nebeška vrata. Angel (Lizika Hergout) jo spremlja. Marijina hčerka ima svetinjo in pozvoni. Sv. Peter (Mulec Lojzek) s ključi se za vrati osorno oglasi: „Kdo zvoni?“ Marijina hčerka se mu predstavi in pravi: „Iz Hoč pridem. Tam sem se rodila, tam sem preživela svoja mlada leta v strahu in ljubezni do Boga in njegove svete matere Marije.“ Našteje mu vsa svoja dobra dela. Peter pravi: „Spoznal sem, da si bila res dobra Marijina hčerka. Rad ti odprem nebeška vrata.“ Ključi zarožljajo. Vrata se odpro. Začuje se petje. Skozi vrata stopi procesija: angeli, device, Marija. Marijina hčerka zakliče: „Mati!“ Marija (Micka Janžič) pa jo sprejme in pravi: „Na zemlji dobro tek si dokončala, prelubo dete mojega srca, zato zdaj večno boš se radovala v nebeški družbi angelov, sestra.“ — Slava vrlim igralkam! Zanimivo je, da so si same to igro poiskale in se same naučile. Le tako naprej. Čast vsem starišem in materam, ki imajo tako dobre hčerke. Vsi se veselimo tega uspeha. Posebno pa se ga sme veseliti naša Marijina družba, ki bo imela prej ali slej te vrle učenke za svoje članice. Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

m **Rače** pri Mariboru. V ponedeljek, dne 25. avgusta, je med strašno nevihto udarilo v gospodarsko poslopje Jožefa Mohorka. Pogorelo mu je vse gospodarsko poslopje in zraven dve prav lepi kravi. Na pomoč sta prihiteli požarni brambi iz Rač in Frama.

m **Sv. Marjeta** na Dravskem polju. Občinske volitve dne 12. t. m. so se izborna izvršile. Zmagala je v vseh treh razredih Slovenska Kmečka Zveza. Razpoloženje na volišču je bilo zelo prijetno. Volitve so se vršile v vzornem redu. Zabaval je volitve nek Šimek, ki je pijan šnopsa ležal na trati pred hišo in godel „kak ti medved kosmatinec v brlogu“ in tupat-ma zarjul: „Pooblastila morajo biti štemplana!“ Se celo nasprotniki so se mu zaničljivo posmehovali in se ga sramovali. Bil je naprošen, da bi zasramoval mirne volilce, pa je spodletelo . . . Ubogo slovensko ljudstvo na polju se na čudne načine zlorablja in zapeljuje v njegov pogin in v sramoto pred svetom. Ni čuda, da se takšne reči godijo pri nas. Žalostno, a resnično!

m **Sv. Martin** na Pohorju. V petek zvečer je na našem Pohorju divjala huda nevihta. Udarilo je v hleve tukajšnjega posestnika Vošnika, kateri so pogoreli. Zgorela mu je vsa krma in veliko nezmlačenega snopja. K sreči so še rešili živino in hišo. Zavarovan je bil samo za 900 K; škoda je seveda več kot 10krat večja. — Resen opomin našim ljudem, naj dajo svoja poslopja zavarovati za bolj primerne svote!

m **Ruška koč.** Glasbeno društvo v Mariboru priredi 21. sept v Ruški koči, ozir. na prijazni „planinci“ krog nje koncert. Skrbelo se bode tudi, da se bo isti dan brala sv. maša pri Sv. Arhu. Isti dan naj bo dan veselja in neprisiljene zabave, tedaj se tudi za letos poslovimo od ljubih naših planin.

m **Sv. Jurij** v Slov. gor. Kmetijska podružnica priredi v nedeljo dne 28. septembra poučen shod, in sicer po rani službi božji v gostilni Fr. Krajnc. Predaval bo g. Fr. Pirnat o živnozdravnstvu. Sprejemala se bodo tudi naročila za umetni gnoj. Torej ste v obilnem številu povabljeni.

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** Zadnji Vaš dopis iz Ptuja je zelo nečluno zadel kroge, katerim je bil namenjen. G. urednik, le večkrat primite tako pošteno te ljudi. Nas Slovence, ki smo domovini in cesarju najbolj zvest narod, se črni in blati, a ljudje „Štajerčeve“ vrste delajo očitno pot za protestantovstvo in vsenemstvo. — V nedeljo, dne 21. septembra, prireditjo Nemci in nemškutarji tombolo v korist svojih napadalnih društev. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da pojasni svojim ljudem, da kdor bo šel k tej prireditvi, pluje v lastno skledo.

p **Stojenci** pri Ptuj. V torek, dne 2. septembra, je začelo goreti pri Veseliču. Pogoreli so 3 posestniki, med njimi tudi Štefan Kostanjevec, kateremu je tudi lansko leto ogenj vse uničil. Pred par dnevi so odšli zidarji in zdaj je gospodarsko poslopje zopet v pepelu. Zažgalo je baje neko dekle.

p **Nova vas** pri Sv. Marku. V sredo popoldne, dne 3. t. m., je utonil v Dravi 3/4 leta stari Vincenc Lubeč, ki se je najbrž igral v čolnu in padel v vodo. Oče je ravno reševal iz Drave neke konje, med tem mu je pa otrok utonil. Zanesli so ga v mrtvašnico, kjer je mrtvo telesce do nedelje popoldan čakalo slavne komisije iz Ptuja, da bi spoznala, da je otrok res mrtev. Ker je ni bilo, ga je nek dober človek pokopal.

p **Polenšak.** Stavba novega župnišča brzo napreduje. Župnišče je že pod streho; sedaj se gradi še gospodarsko poslopje in prej ko zima prikima, bo menda vse gotovo. S tem bo Polenšak dobil vsaj dostojno stanovanje za svojega č. g. župnika. Sicer naši štajercijanci v ptujskem „Štajercu“ pravijo, da je to „fabrika“; no, no, mogoče, mogoče! Ta „fabrika“ bi bila mogoče primerna tudi za krčmo. Krčmarica Žitko bi morda takoj pričela tukaj svoj obrt. Ptujski stric Munda bi imeli tedaj znatno krajšo pot. Saperlot, to so prostori za krčmarsko žeganje!

p **Ormož.** Naši nemškutarji pa vendar-le niso napačni ljudje! Na cesarjev rojstni dan so v neki nemški gostilni poleg „Wacht am Rhein“ prepevali celo „Stoji, stoji Ljubljanca“. In pretečeno nedeljo so pa živahno ploskali, ko je godba igrala „Lepa naša domovina“. No, morebiti bodo pa vendar-le izprevideli, da živijo od Slovencev.

p **Žerovinci** pri Svetinjah. Dne 27. avgusta smo spremili k večnemu počitku moža Antona Rauter, posestnika v Žerovincih, ki se je po mučni boleznih, previden s sv. zakramenti, star 49 let, preselil v večnost, zapustivši žalujočo ženo. Da je bil ranjki priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega so je udeležilo mnogo ljudi, kakor tudi naše Veteransko vojaško podporno društvo prav mnogoštevilno s krasno svojo zastavo in godbo. Bodi vsem na tem mestu izrečen prisrčen: „Bog plati!“ — Pokojnik je bil tudi naročnik in čitatelj „Slovenskega Gospodarja“, sploh v vsakem oziru dober katoliško misleč mož, ki je vložil tudi neko svoto za stavbo kapele v Žerovincih. Bodi mu Bog milostljiv sodnik!

p **Središče.** Številno naših pristašev je v nekdanj skoro popolnoma liberalnem Središču vedno večje. To je pokazala zopet lepa naša prireditev v nedeljo, dne 7. septembra. Na dekliškem shodu, kateri se je vršil ob obilni udeležbi na Lončaričevem vrtu, je nastopila cela vrsta vrlih mladih govornic. Pozdravne besede je govorila predsednica M. Lončarič, ki je omenjala lepe uspehe šletnega delovanja D. Z. Nato so govorile: Vnuk Neža (Sv. Bolfenk), Horvat Otilija (Središče), Munda Ana (Sv. Bolfenk), Trop Marija (Velika Nedelja), sestre Kranje Micika in Trezija (Ljutomer), Črček Liza (Središče), Štambergar Jožefa (Središče), Sever Katarina (Ormož), Jurkovič Mazija (Središče) in Toplak Neža (Sv. Tomaž). Kot odrija (Središče), Vraz B. (Svetinje), Podgorelec Tereposlanec S. K. S. Z. je nato govoril Fr. Žebot o dveh najvažnejših nalogah slovenskega ženstva; o nalogi v družini in domači hiši ter o nalogi v javnem življenju. — Ob 2. uri je bil odmor. Po večernicah pa se je prireditev zopet nadaljevala. Govornik iz Maribora je ožigosal „delo“ liberalcev in nemškutarjev ter omenjal moč naše celotne organizacije. Nastopila je še zastopnica savinjskih mladenk, M. Lukman iz Št. Jurja ob Taboru, ki je govorila zelo navdušeno o potrebi dekliške organizacije. Nato pa je vrla mladina uprizorila igro: „Junaške Blejke“, pevci so zapeli lepe narodne pesmi, zaigrala je godba in tako smo se vsi pošteno veselili. Čestitamo vrli naši mladini k njemu napredku in ji kličemo: Brez ozira na napade nasprotnikov, krepko naprej! Slavnosti se je udeležilo tudi več naših bratov in sester iz Medmurja z gospodom župnikom Lipnjakom iz Macinjeveca.

p **Hajdin.** Vabimo k slovesni otvoritvi Društvenega doma. Dobrotnikom naj se dne 14. t. m. pridružijo prijatelji, znanci in sosedje. Po večernicah stopijo na oder najprej mladenke, potem mladeniči; prve nam pojasnijo, kdo sme upravljenec reči: „Marijin otrok sem“, drugi hočejo postati v saljivem prizoru pravi „Junaki“. Slavnostni govor ima dr. Hohnjec Brez mičnega petja tako redka veselica seveda ne sme biti. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Sedeži 80 vin., stojišča 40 vin. Na prijetno svidenje!

p **Sv. Lovrenc** v Slov. gor. V nedeljo, dne 23. septembra priredi Marijina družba in Mladeniška zveza Konstantinovo slavnost. Ob pol 10. uri bo v spomin desetletnice Marijine družbe blagoslovljenje novih podob sv. Alojzija in sv. Neže, slovesna procesija v cerkev, pridiga, med sv. mašo skupno sv. obhajilo Marijine družbe in članov Mladene zveze. Hitro po sv. opravilu ima Mlad. zveza slavnost na cerkvenem prostoru. Slavnostni govornik je veleč. g. dr. Hohnjec; nastopijo razni govorniki iz sosednjih župnij, sodeluje slavni pevski zbor od Sv. Tomaža. Mladeniči, potrudite se v Lovrenčko dolino. Prijazno vabi odbor.

p **Ormož.** Dne 14. septembra ima ormoška mladeniška in dekliška zveza svoj redni mesečni sestanek v prostorih Ormoške posojilnice, po večernicah ob 8. uri popoldne.

p **Ormož.** V nedeljo, 21. septembra se vrši na vrtu Ormoške posojilnice velik shod in zborovanje mladeničev celega dekanijskega okrožja. Popoldne po večernicah pa ravnatoma veselica in velika ljudska slavnost spojena z govori, deklamacijami, gledališko predstavo, petjem, srečolovom, telovadbo itd. Sodelujejo mladenke dekliških zvez dekanijskega okrožja. Katoliški stariši, ki vam leži prihodnost Vaše mladine na srečo, udeležite se te slavnosti! Mladeniči in mladenke, agitirajte za obilno udeležbo. Pokažimo, da se naše organizacije zavedajo naloge za obrambo in obstanek naše sv. vere in slov. narodnosti. Torej na veselo in mnogoštevilno svidenje v Ormožu vabi odbor Mladeniških zvez dekanijskega okrožja. — V cerkvi pridiguje in na shodu govori profesor dr. Hohnjec.

p **Sv. Trojica** v Haložah. V nedeljo, 14. septembra takoj po rani službi božji se vrši v društvenih prostorih zanimiv podučni shod Mladeniške zveze. Podučni shodi bodo od sedaj naprej redno vsako nedeljo v mescu. Člani, katoliška mladina, prijatelji in zaščitniki naše organizacije, pridite tokrat v mnogobrojnem številu!

Ljutomerski okraj.

I **Iz Ljutomerskega okraja.** Članek, katerega je prinesel „Slovenski Narod“ od 6. t. m. iz Ljutomera, je tako podel, da se morajo vsakemu, količkaj razumnemu človeku, kateri pozna naše okrajne razmere, ježiti lasje od gnusnega zbadanja in natočevanja napram našemu miroljubnemu in delavnemu g. okrajnemu načelniku, kateri se ne baha „liki drugim“ z vsakim neznatnim delom po raznih gostilnah, ampak kateremu je edino ležeče na tem, da se dela za dobrobit in ohrani vzajemnost v mu podrejenem okraju. Da volitve v okrajni zastop niso izpadle v zadovoljnost gotovih liberalnih razgrajčev, je kriva edino liberal-

na klika sama. Saj je ona po predzadnjih okrajnih volitvah s hudobnim veseljem naznanjala vsemu svetu, da so takrat volilci okrajnega zastopamoralni vgrizniti v kislno jabolko in postaviti v svojo sredo edino zmoežen (?) značaj, g. Misja. Mi kmetje pa, ki sicer nismo trgali hlač po različnih šolah in pisarnah, ki pa nikakor nečemo biti v posmeh in zaničevanje gotovih oseb v liberalnem taboru, ampak smo ponosni na naš težki oratarski stan, zagotovimo vam tukaj, da pride čas obračuna; od Vas, g. načelnik, pa upravičeno zahtevamo, da odsihdob postopate brezobzirno proti liberalnim farizejem, in edino tako bo mogoče, zabraniti gotovim razgrajčevim izrabljanje uradnih tajnosti. Tem potom izrekamo tudi g. okrajnemu tajniku našo popolno zadovoljnost za njegovo točno izpolnjevanje tajniških dolžnosti ter mu kličemo: „Le tako naprej, da se bo v prihodnje pri okrajnem odboru taktno postopalo in v bodoče morebitne reklamacije izpeljalo, tudi brez g. Misja, smo zagotavljeni. Vam pa, različni gospodje v Ljutomeru, resno svetujem, združite se neumne liberalne politike, sicer bomo tudi mi napeli druge strune, ker mi vas končno lahko pogrešamo, če boste vi nas, je —??“

I **Sv. Križ** na Murskem polju. Tu se je poročil tajnik tukajšnjega Bralnega društva, Jožef Gala, s cerkveno pevko Jožefo Kovačič. Vrlima članoma naših društev kličemo: Bilo srečno!

I **Iz gornjeradganskega okraja.** Pri Karbašu v Gornji Radgoni se je v nedeljo, dne 31. avgusta, vršilo ustanovno zborovanje konjerejske zadrage za gornjeradganski okraj. Mi kmetje smo veseli, če se snujejo organizacije, ki so v naš prid, a obžalovanja in vse graje vredno je, da se je k temu ustanovnemu zborovanju povabilo samo nekatere, to je od Bračka in radenskega uskoka Zemljiča priporočane konjerejce. Ogronna večina slovenskih konjerejev našega okraja pa ni vedela za zborovanje. Zemljič tudi ni poskrbel, da bi se povabilo slovenske kmete iz prekmurskih vasi, kateri se nameravajo priklopiti k novi zadrugi. In Zemljič tudi ni poskrbel, da bi zadruga imela vsaj dvojezična pravila; srečen je bil, da je smel nemška pravila po svoje tolmačiti. Kakšni nameni so vodili poslijuzupana Zemljiča? Ali je hotel preprečiti, da bi ne prišli v odbor po večini Slovenci? Ali ni s tem, da je skrbel za neudeležbo od strani naših mož, navajal vodo na Bračkov mlin? Gospod Zemljič, zopet ste se pokazali, da so Vam Bračko, Zorzini, dr. Kamniker in drugi radgonski „Nemci“ ljubši kot naši kmetje. In še lepše je od Vas, da se je pod Vašo zaščito volilo najhujšega našega nasprotnika Zorzinija za predsednika zadrage. Seveda Vi ste bili popolnoma srečni, da se je le Vas tudi od nemške strani predlagalo v odbor. Zemljič, Zemljič, čudna so Vaša pota!

I **Ljutomer.** Tukajšnje Bralno društvo ozir. Dekliška zveza priredi v nedeljo, dne 14. septembra v dvorani g. Kukovec Konstantinovo slavnost. Vspored: 1. Slavnostni govor o Konstantinovem jubileju. Govori predsednica Dekliške zveze Micika Karba. 2. V katakombah. Deklamacija. 3. Zmagoslavnuemu križu. Deklamacija. 4. Igra: „Skrivnostna zaroka“. Uljudno vabimo goste od blizu in daleč, da vidijo, kako bodo vrla ljutomerska dekleta na pomenljivi god Povišanja sv. križa proslavila veseli dogodek osvoboditve sv. cerkve iz sužnosti paganov. Začetek je ob 7. uri zvečer. Vstopnina po navadi.

I **Kapela.** Našemu bralnemu društvu je blagodušno podaril č. g. kaplan Franc Štuhec desetero lepih vezanih knjig. Pristna hvala!

Slovenjgraški okraj.

s **Meža** ob Dravi. V konkurz je prišel znani veletrgovca g. Jakob Pernath. Vsa okolica je po tej nesreči hudo prizadeta.

s **Škale.** Jugoslovanska Stokovna Zveza je sklicala v nedeljo, dne 7. septembra, shod vseh rudarjev in povabila tudi socialne demokrate. Shod je otvoril rudar Vekoslav Zajc, ki je pozdravil lepo število zborovalcev in podelil besedo poslancu dr. Verstovšku. Poslanec je podal lepo sliko raznih važnih vprašanj, ki so se razpravljala in se bodo morala še razpravljati v državnem zboru in prid rudarjem in delavcem. Dr. Verstovšek je zlasti bičal socialno-demokratske voditelje, ki letajo ob volitvah za njim na vse shode, samo da bi hujskali ljudstvo. Sedaj pa, ko je prirejen shod nalašč za rudarje, ko je prilika, da se pogovorijo stvarno o delavskih težnjah, so pa ostali ti voditelji doma. Govorili so še blagajnik S. Z. in gospod župan Jan, ki se je zahvalil poslancu. Naša organizacija med rudarji lepo napreduje.

s **Lučane.** Od nas se je poslovil priljubljeni mladenič g. Valentin Debelak, bivši Jamernigov trg. pomočnik v Lučanah, kateri si je v kratkem času svojega bivanja med nami pridobil veliko zaslug. G. Debelak je bil prvi začetnik našega prepotrebnegega Kat. izobraževalnega društva pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, katero šteje danes že čez 100 udov. Gotovo lepo število za tako malo farico v tako kratkem času. Naše pošteno ljudstvo pa se tudi tega društva pridno poslužuje, ker dobro pozna njegov dober namen ter se lahko za majhno udnino (1 K) berejo raznovrstni pošteni katoliški in zelo poučni časniki, kakor tudi poučne in zabavne knjige. Posebno pa je društvo za nas obmejne Slovence velikega pomena. Tega društva se polotiti, to tudi ni stalo malo požrtvovalnosti, posebno, če se pomisli, da je bil g. Debelak v nemškem trgu in tudi pod nemškim gospodom. Pa ničesar se ni ustrašil, vse je prav dobro izpeljal. Samo žal, da pri društvu potem ni smel javno nastopati radi nemške nasilnosti. Seveda tudi g. župnik pri društvu ni bil zadnji; bil je celo tako prijazen, da je rade volje vzel celo stvar v svojo oskrbo in sedaj društvo prav izvrstno vodi ter obenem odstopil brezplačno sobo za društven prostor. Obema se na tem mestu izre-

ka najprisrčnejša zahvala, kakor tudi gospodični Juliki, da brezplačno snaži društveno sobo. Drugi trajen spomin g. Debelaka pa so nasadi hmelja, katere sadeže je kmetom brezplačno preskrbel ter tudi brezplačno hodil kmete poučevati, kako se ta rastlina vzgojuje in prideluje. Sedaj pa hmelj že v veliko zadovoljnost in veselje kmetov prav izvrstno raste, da ga občudujejo celo tisti, kateri so trdili, da za hmelj pri nas ni dna in obnebja. Da je g. Debelaka vse rado imelo, izpričuje, da njegov odhod ne obžaluje samo Jamernigova hiša, ampak vsi njegovi očetjenci, posebno pa kmetje, kateri so z g. Debelakom izgubili marljivo kmečkega organizatorja. Bomo ga še v marsičem težko pogrešali. Vsaj je g. Debelak porabil tudi vse svoje proste ure edino v kmečke gospodarske in narodne koristi. Za ves njegov veliki trud in požrtvovalnost se mu izreka na tem mestu najiskrnejša zahvala. Mati Slovenija pa bi naj rodila mnogo takšnih narodnih in delavnih korenjakov, kakor je g. Debelak.

s **Slov. Gradec.** Vabilo na občni zbor Zadrage za rejo noriškega konja v slovenjgraškem sodniškem okraju, vpisane zadrage z omejeno zavezo, kateri se vrši v nedeljo, dne 14. septembra 1913 ob devetih dopoldne v dvorani okrajnega odbora v Slovenjgradu. Vspored: 1. Čitanje zapisnika prvega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Odobritev novih zadrugišnih pravil. 4. Pogovor glede zadrugišnega pašnika. 5. Slučajnosti. Opomba. Če bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, zborovalo se bo pol ure pozneje po prvotnem vspredu v omenjeni dvorani brezpogojno. Zadrugišniki in konjerejci, udeležite se zborovanja polnoštevilno.

s **Razbor** pri Slovenjgradu. V nedeljo, dne 14. septembra se vrši po svetem opravilu shod S. K. Z. v cerkveni hiši. Govorit pride poslanec dr. Verstovšek.

s **Šmartno** ob Paki. Prostovoljna požarna bramba v Šmartnu ob Paki priredi v nedeljo, dne 14. septembra ob 3. uri popoldne v prostorih g. Ivana Bizjak veselico z dvema igrama. Zvečer ob pol 8. uri se igri ponovita.

s **Sv. Križ** nad Črnečami. (Tridnevica). Največji shod je pri Sv. Križu na praznik Marijinega Imena. Ker se letos isti dan obhaja praznik povišanja sv. križa, bomo imeli v petek, soboto in nedeljo 12., 13., in 14. septembra v proslavo Konstantinovega jubileja slovesno tridnevico. V petek in soboto bode ob pol 10. uri pridiga, v soboto zvečer in v nedeljo običajne pobožnosti. V soboto zvečer bode procesija z Najsvetejšim, pri kateri verniki svetijo s svečami, v nedeljo slovesna prošova sv. maša. Vabimo k prav obilni udeležbi, da vredno praznujemo tudi pri Sv. Križu zmago križa nad paganstvom starih in novim.

s **Marenberg.** Mladeniška zveza ima v nedeljo, 14. septembra pri podružnici sv. Janeza poučni sestanek.

s **Ribnica** nad Mariborom. V nedeljo, dne 21. septembra se vrši po večernicah v kaplaniji shod Mladeniške in Dekliške zveze. Govori g. nadrevtor Vladimir Pušenjak. Mladeniči in dekleta, pa tudi stariši ter mladinska društva drugih župnij prisrčno vabi k obilni udeležbi odbor Kmečkega bralnega društva v Ribnici.

Konjiški okraj.

k **Konjice.** V nedeljo, dne 1. septembra, se je ustanovila pri nas Dravinjska zveza katoliško-narodnega dijaštva. Sestanek je otvoril sklicatelj Josip Stabej. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik J. Stabej, podpredsednik Al. Pučnik, tajnik Drag. Gajšek, blagajnik Jan. Pliberšek. — Pogovorili smo se nato o našem bodočem delovanju. Tovariši, korajžno na delo!

k **Okoško.** V naši občini je povzročila toča dne 25. avgusta občutno škodo. Po nekod je poškodovala eno šestino pridelkov.

k **Vrhole.** Toča dne 25. avgusta popoldne je poškodovala dobro tretjino naših pridelkov, v zapadni polovici kaceneških vinogradov, v Barjah in Preloгах.

k **Grušovje.** Z ledenim bičem nas je udaril Gospod dne 25. avgusta popoldne. Najbolj se pozna škoda na Prihovi in Zgornjem in Spodnjem Grušovju ter Perovcah. Tudi nas je občutno zadela toča dne 25. avgusta popoldne. Bog nam bodi milostljiv!

k **Kebej.** V soboto zvečer, dne 23. avgusta, je bil velikanski požar pri Šmogavcu, p. d. Vovku. Povzročila je to nesrečo baje prižgana smodka, ki jo je nekdo v bližini zavrgel.

Celjski okraj.

e **Celje.** Dne 3. septembra popoldne se je našel v mestni župnijski cerkvi pri velikem oltarju novorojen fantek, zavit samo v nek namizni prt. Katera mati se ga je hotela na ta način iznebiti, se še prav ne ve. — Sumi se, da je to storila neka ženska iz Žalca, ki je ta dan predpoldne prosila v tukajšnji bolnišnici, da bi sprejeli njenega novorojenca v oskrbo, a ko se je reklo, da otroka samega ne morejo sprejeti, ampak naj tudi ona ostane pri otroku, je odšla. — Sicer pa je fantek prav korajžen in v dobri oskrbi ter že tudi krščen na ime Feliks.

e **Celje.** Dne 20. septembra se prične pri tukajšnji okrožni sodnji tretje porotno zasedanje v tem letu. Na vrsto pridejo ti-le slučaji: dne 20. septembra: Tereza Mastnak iz Lokarj, detomor; dne 22. septembra: Jožef Vodušek, Negova, požig in goljufija; dne 23. septembra: Jožef Kregar, zavratni umor; dne 24. septembra: Jožef Žigart, Lukanje, umor; dne 26. septembra: Marija Gorinšek, Tepanjskivrh, detomor.

e **Hmelj.** Braslovče, dne 8. septembra. Od 3. t. m. je postala pri hmelju zelo živahna kupčija in do danes še ni slabejša. Cene so se nategnile. Lepo blago se prodaja po 400 K. Posebno se pa v tem spozna dobro kupčijo, ker se slabejša kakovost hmelja prodaja po istih cenah, kakor se je prodajalo boljše blago pred nekaj dnevi. Kakor se razvidi iz poročil, bodo cene še višje. Svetovna poročila, ki so jih trgovske hiše v naglici sestavljale in letošnjo bernjo brez vsake podlage previsoko cenile, da se je lažje ceneje kupovalo, so se izkazala za neresnična. Hmelja se le-

tos ne bo pridelalo 1,500.000 ct. Tudi ni bilo resnično, kakor se je sedaj pokazalo, da bi bilo vroče vreme zadnje 3 tedne na pozni hmelj, posebno v Nemčiji, ugodno uplivalo, ampak dejstvo je, da ko je hmelj celo leto v hladu rastel, da mu je zadnja toplota več škodovala kakor koristila. Sedaj je poslala hmeljarska zveza iz Žateca svoje svetovno poročilo o letošnji bernji, ki je sestavljeno po poročevalcih, ki jih je poslala zveza, da so prepotovali Avstro-Ogrsko, Nemčijo, Belgijo in Angleško. Iz teh poročil se razvidi, da so se povsod več hmelja nadjali, kakor ga sedaj pridelajo. Nikjer ni hmelj tako izražen kakor bi imel biti in potem je pač umevno, da se ga manj nabere. Po tem poročilu bi se letos pridelalo hmelja: Avstrija z Ogrsko 210.000 ct, Nemčija 250.000 ct, Belgija in Holandija 55.000 ct, Francoska 40.000 ct, Rusija 50 tisoč ct, Anglija 325.000 ct, Amerika in Kanada 455.000 ct, Avstralija 15.000 ct, skupaj 1,400.000 ct, proti lanskemu bernji 1,858.000 ct. Ker se pa hmelja rabi okroglo 1,700.000 ct, in čeprav je še nekaj zaloge pri pivovarnarjih, vendar s kakim preostankom le ne morejo računati, naj še svoja poročila tako ali tako pišejo. To tudi potrjuje dejstvo, da so cene v Norinbergu in Žatecu vedno bolj čvrste in višje. V Žatecu so žatski hmelj prodajali po 500 do 560 kron za 100 kg in celo računajo, da bo prišel na 600 K. Seveda je žatski hmelj pri nekaterih pivovarnarjih zelo priljubljen in ga je letos tudi zelo malo. V Norinbergu stane danes 400 mark in tudi višje. Za nas je pač škoda, da nismo bližje glavnih sejmov, kjer se ne more na ceno tako pritiskati kakor v oddaljenih krajih; potem pa je še carine v Nemčijo okoli 30 K. Ostane nam pač upanje, da bomo prihodnje leto stopili v novo dobo brez vsake hmeljske zaloge in se bo lahko računalo na živahno kupčijo in mogoče tudi na dobre cene. Omenil bi še, da ima veliko hmeljarjev navado, da začnejo takoj, ko hmelj oberejo, hmeljevine rezati in jo uporabiti za krmo ali steljo. S tem postopanjem se hmelju zelo škoduje. Hmeljevina mora lepo dozoreti, recimo kakor 4 tedne po obiranju bi se že smelo vrvi porezati, poprej pa nikakor ne. Izkušnje so pokazale, da če se hmeljevina takoj za obiranjem poreže, da se dotični hmelj več let ne da do dobra popraviti. — Flor. Rak.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Vaš dopisnik je v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“, naštevši vse nekdanje in sedanje Urlebove šarže, morda s svojo nejasnostjo povzročil, da si bo še Urleb domišljal, kakor da ga hočemo častiti. Prav imajo pa tisti, kateri so mnenja, da tudi njegova oseba, škoda, da bi zajemala prostor v našem časopisu, še manj da bi se imenovala. Biti svoje dni župan, potem pa tako zleteti iz odbora ter s samimi rekurzi skušati še igrati ulogo, to je vsekakor čast, s katero sme biti on zadovoljen, mu je res treba častitati. Zadnji čas je tudi, da merodajni krogi rešijo Št. Jur njegovega varuštva in da se njegovi cenilni talenti pokopljejo. — Strinjamo se pa tudi z gosp. županom Ratejem, ki gotovo v imenu celega odbora izjavlja, da se šolskih počitnic za enkrat nikakor ne sme izpreminjati.

c Dramlje. Podpisani izjavljam, da nisem dopisnik dopisa iz Dramelj v 25. številki „Slovenskega Gospodarja“ letošnjega leta, v katerem se omenja o Jaroviču in neki jazbinski zadevi, in da z dopisnikom dotičnih vrstic nimam nikake zveze, kar lahko cenj. uredništvo tega lista potrdi. (Dostavek uredništva: potrjujemo!) — P. Dajčman, mladenič.

c Dramlje. Blaž Jesenko v Dramljah, zastopnik in potovalec Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani za okraje Celje, Šmarje ter Konjice, naznanja vsem onim, kateri želijo zavarovati svoje imetje pri domači slovenski zavarovalnici, naj se pisмено ali usmeno pri njem oglašijo.

c Frankolovo. Županstvo Frankolovo naznanja, da se bo živinski sejem, ki je bil dosedaj določen na 24. septembra, odslej vršil vsako leto na kvartno soboto v jeseni. Prodajalci in kupci živine se vabijo, da pridejo na ta sejem v obilnem številu.

Rečica ob Savinji. Tukaj se je ustanovila po deželnem živinorejskem nadzorniku g. Martin Jelovšku bikorejska zadruga, kar se najtopleje pozdravlja, ker dobi naša rečiška živinoreja zopet novi vir napredka. Plemenski bik se bo kupil dne 20. septembra 1913 na razstavi marijadvorske pasme pri živinorejski zadrugi v Neumarktu (okraj Murau). V rejo prevzame bika vrli posestnik in živinorejec Jože Fužir, p. d. Poličnik.

c Mozirje. Častni občan. Tržki občinski odbor na Rečici je v svoji javni seji dne 2. septembra 1913 imenoval g. Franc Praprotnika, nadučitelja v Mozirju, za častnega občana in mu podelil po deputaciji 5 občinskih odbornikov častno članstvo za velike zasluge, ki si jih je pridobil v 40letnem delovanju za povzdigo in razširjenje prevažne kmetijske stroke — sadjereje. Gospodu slavljenca, ki je najbolj vesel, če drevesa dobro obrodi, želimo, da bi še dolgo vrsto let deloval domoljubno v korist in napredek našemu ljudstvu. — Kmetje-sadjerejci.

c Št. Rupert nad Laškim. Dne 3. septembra je bilo v Laškem trgu ogledovanje živine celega okraja. Kakor znano, je v laškem okraju lepa živina, vsled česar se je razdelilo raznim kmetom precej odlikovanj. Med odlikovanimi je tudi naš župan g. Pertinač.

Okraj Gornji Grad bo gradil v Prestem polju črez Dretjo lepi novi most, kojega stroški so proračunani nad 10.000 K. Za napredek in vse dobro vnetemu okrajnemu zastopu želimo mnogo sreče.

c Gornji Grad. V rudniku Chehalis (država Washington) je ubilo tukajšnjega rojaka Ivana Zavelovskega. Rojaki! Ne v tujino!

c Dol pri Hrastniku. Zopet so oživele naši liberalci. Vsled odhoda g. kaplana Lorbeka nabrali in razširjali so med ljudmi take gorostasne laži, da mora imeti tisti pač dober želodec, kdor jih moče prebaviti. Ljudje božji, premislite vendar, kdo pa je povzročil ves krik, ali ne znani Franček s svojimi prijatelji! A zakaj? V cerkev tako skoraj nikdar ne gre, torej jim ni žal za kaplanovimi pridigami, oni imajo pri tem svoj namen, in ta je, očrniti pri ljudstvu gospoda.

c Rimske toplice. O ponesrečenju drameljskega kaplana M. Grošlja se ni nič gotovega izvedelo. Znano je le to, da je šel prve dni zadnjega tedna v juliju obiskat svoje prijatelje v Loko; od tam se je v sredo, dne 30. julija popoldan odpeljal z vlakom na Zidani most, se isti popoldan oglasil pri Sv. Marjeti, kjer je večerjal in se potem podal peš proti Laškemu trgu, kamor je po rani cesti eno uro hoje; rekel je, da rad hodi in da gre še obiskat svojega tovariša. 6 dni pozneje (5. avgusta), pa so ga našli mrtvega v Savinji, dobre pol ure od Rimskih toplic proti Zidanemu Mostu, že na obrežju loške občine. Mrliški oglečnik in orožnik nista sumila kakšnega hudodelstva in tudi politična oblast ni imela vzroka, preiskovati stvar. Toliko se ve o tej nesreči.

c Sv. Jurj ob juž. žel. Tukajšnja okoliška požarna bramba priredi v nedeljo, dne 14. septembra veliko ljudsko veselico v vseh prostorih Katoliškega doma. Na vspredu je igra „Tihotapec“ v petih dejanjih; godba na pihala; veliki srečolov z nad 500 lepimi in dragocnimi dobitki; šaljava pošta; konfeti, prodaja šopkov; streljanje na dobitke; umetni ogenj. Vsa prireditev razum igre se vrši zunaj na vrtu ob lepem vremenu. Ker je zanimanje že z ozirom na velike predprave po vsej okolici izvanredno veliko, je pričakovati, da bo ta veselica ena najlepših. Vabimo slavno občinstvo ob blizu in daleč!

c Motnik. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 14. septembra ob 3. uri popoldne v spomin Konstantinovega jubileja slavnostno predstavo. Na vspredu sta Silvin Sardenkova deklamacija „Zmago slavnemu križu“ in igra „Skrivnostna zaroka“. Med odmoroma svira gramofon. K tej zanimivi predstavi ste vabljeni tudi Vi dragi nam bratje iz Vranskega. Naj torej nihče ne zamudi.

c Gornja Ponika. Bralno in pevsko društvo priredi dne 21. septembra popoldne po večernih igri: „Marijin otrok sem“ in „Sinovo maščevanje“.

Brežiški okraj.

b Brežice. Posavski mladeniči vstanite in prihitite v nedeljo, dne 21. septembra, v Brežice na velik mladeniški shod za celo Posavje od Sevnice pa do Sotle, da se ob tej priliki navdušimo za nadaljnje boje in zarišemo nove cilje ter si obnovimo bratsko ljubezen med seboj. Vabljeni so pa še posebno tudi stariši, da se prepričajo o našem delovanju. Govornikov je že zagotovljenih lepo število. Torej na veselo svidenje! — Posavski.

b Rajhenburg. V ponedeljek zvečer, dne 25. avgusta, je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Kozoleta v Stolovniku. Zgorelo je celo poslopje in z njim vred seno ter ves živež, katerega so malo dni poprej spravili v shrambe. Zgorel je tudi edel vol. Cela družina se nahaja vsled tega v veliki stiski in bedi. Zato je krščanska dolžnost vsakega posestnika, da se spominja teh osirotelih s kakim milodarom.

b Reštajn pri Rajhenburgu. Tiho in žalostno so zapeli zvonovi, tako, kakor bi se bili zbal, da zbudje ravnokar umrlo dekle Marijo Ribič iz Reštajna. Rajna je bila prednica Marijine družbe, ponos svojim starišem in v zglede drugim dekletom. Božji vrtnar jo je pa preselil iz te doline solz v svoj nebeški vrt. Lepo in čisto je bilo njeno življenje in tako jo je še na mrtvaškem odru krasil lep venec na glavi in društven Marijin znak na prsih. Umrla je v bolnišnici v Krškem dne 28. avgusta t. l., po kratki in zelo mučni bolezni: pljučnici. Bila je v 25. letu svoje starosti. Pred smrtjo je bila še tudi previdna s sv. zakramenti za umirajoče.

b Kozjanske novice. V noči od 3. na 4. septembra je iz severne strani okrog ene ure po polnoči prihrumelo grozno in strašno neurje z bliskom. Bliskalo in grmelo je tako, da je bilo groza. Marsikdo, ki ni prijatelj molitve, se je isti večer zaletel k Bogu in molil, naj nam še prizanes. Toča je napravila silno mnogo škode po novonasaženih vinogradih, ki so nekateri obetali prav obilo trgateg; zdaj so pomandrani, okleščeni in tako na polovico uničeni. S pobitim srecem tarnajo vsi prizadeti vinogradniki. Posebno na Zečah, občini Zdole, je toča brez usmiljenja klestila, še drugi dan jo je bilo cele kupe na tleh. Koruza je vsa razcefrana, zrel fižol izluščen itd. Tudi strela je udarila na več mestih. V Kozjem je pogodila dimnik posestnika J. Kuneja pri pokopališču in mu ga polovično odcepila ter razrušila; na Zdolah je udarila v Klakočevo-Grobeljšekovo črešnjo pri hiši in jo razklato; sreča, da ni strela pogodila v hišo. Predzadnjič je pa tréščilo v drugo črešnjo, 30 metrov od hiše. Doli na Hrvaškem, okrog Sv. Katarine, pa je užgala strela isti večer neko večje poslopje, nebo je bilo od tega ognja namreč silno razsvetljeno. Predzadnjič je tudi strela udarila na Zdolah v kapelico Sv. Trojice, razrušila in razkopala nekaj zidu ter užgala oltarni prt in Marijin til; vse podobe so od ognja opaljane in črnikaste, samo Marija je ostala tako, kakor je bila. To je čudež! Bog se nas usmili in nam prizanesi vsake preteče uime! — Slavna županstva! Ne pozabite storiti svoje dolžnosti za vse svoje občane, po toči prizadete. — V kozjanski župni cerkvi se je minul teden postavil nov, lepo pisan cementni tlak. Tako je prav! — Dne 7. septembra v jutro je vihrala iz kozjanske kaznilnice bela zastava,

v znamenje, da je celica za „grešnike“ vendar enkrat popolnoma prazna; a glej zlomka: ob 10. uri je že morala zopet izginiti (in bogve kdaj se bode zopet prikazala), ker je dobila novega „spokornika“. Letos je tu že drugokrat visela bela zastava za nekaj ur. Redka prikazen! — Otave je mnogo in prav lepa, ker je bilo vreme za sušenje krasno, da že davno ne tako.

Najnovejše.

Župnijski izpit so te dni v Mariboru napravili sledeči č. gg. kaplani: Rajmund Bratanič od Sv. Pavla, Blaž Dvorsak od Sv. Jurja ob južni železnici, Martin Jurhar iz Konjic, Franc Škof iz Kamnice, Jožef Škvarč od Sv. Lovrenca v Slov. gor in Janez Zagar iz Vojnika.

Stajerski deželni zbor. Zaradi štajerskega deželnega zbora so si sedaj Nemci v laseh. Krščanski socialci, nemški nacionalci in veleposestvo ne mara deželnega zbora, dokler se državne finance ne uredijo in z njimi določijo prispevki deželam. Pančeva gospodarska stranka in oni nemškonaacionalni krogi, ki se zbirajo okrog „Tagespošte“, pa bi radi razpust deželnega zbora in razpis novih volitev. Pančeva stranka se je za volitve že zvezala z liberalno kmečko stranko in si razdelila mandate na Zgornjem Stajerskem. Ta zveza je prišla na dan, a volitev vendar le ne bo, med tem pa dobijo krščanski socialci časa dovolj, da poagitirajo proti zvezi Panca z liberalci. Kreganje med Nemci je tako veliko, da so čisto pozabili, se zadržati v Slovence.

Nemci pri koritu. Češki Nemci so postali na ministrskega predsednika hudi, ker ni hotel biti tako krivičen, da bi v deželno komisijo poslal ravno toliko Nemcev kakor Čehov, ampak je na 3 Čeha dal samo enega Nemca. Nemški državni poslanci iz Češkega so v svoji prvi jezi sklenili, da bodo na Dunaju zapustili vladno večino in šli v opozicijo. Toda Stürgkh se radi te grožnje ni ganil in to je postalo Nemcem sumljivo, češ, kaj če bi vladal brez nas s slovanskimi strankami. Posebno alpski Nemci so se zgražali, kaj bo, ako ne bodo več pri koritu. Zato so začeli uplivati na svoje tovariše na Češkem, naj se pomirijo. In kakor se kaže, se je burja v kupici vode že polegla. Sedaj se Nemci pogajajo s Stürgkhom, kako bi ostali v večini, a vendar tudi malce popopotali proti Stürghu. Ta pot se bo gotovo našla in tako je Avstrija za nekoliko časa rešena.

Ime pridelka	Gradec		Maribor		Celje		Ptuj		Ormož	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica	12	25	10	75	12	—	11	—	10	50
Rž	10	75	9	—	8	50	9	—	9	50
Ječmen	10	50	8	75	9	—	8	—	10	—
Oves	11	50	10	25	12	50	11	—	9	50
Koruza	10	50	10	25	10	50	10	—	9	50
Proso	10	—	11	50	16	—	—	—	10	50
Ajda	11	50	9	50	12	—	11	—	10	—
Seno sladko	5	25	3	75	3	—	4	50	4	—
„ kisló	4	88	—	—	2	50	4	10	3	—
Slama	3	—	2	50	2	80	3	80	3	—
Fižola	18	50	—	—	11	50	—	—	13	50
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leče	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krompir	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sir	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Surovo maslo	—	—	2	50	—	—	—	—	—	—
Maslo	—	—	1	80	—	—	—	—	—	—
Špeh, svež	—	—	1	70	—	—	—	—	—	—
Zelje, kisló	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Repa, kislá	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mleko	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smetana, sladka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ kislá	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zelje, 100 glav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jajce, 1 kom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Listnica uredništva.

J. Ribič, Kebelj na Pohorju: Se ne spominjamo, da bi nam bili Vi poslali kak dopis, saj še naš naročnik niste. Vsekako pa mislimo da ni nobena sramota, ampak čast, če pripravite slovenski mladenič zapise nekaj vrstic za katoliški časnik. — Ljutomer: Vaš dopis o slovenjgoriškem „kurečjem zveličarju“, kakor Vi imenujete dotičnega nemškutarja, je na vsak način tožljiv. Urednika nič kaj ne mika iti v kajho. Pišite raje kaj drugega. — Sv. Benedikt v Slov. gor.: Smo že poročali. — Gr. G—č, Celje—okolica: Pritožite se na poštno ravnateljstvo. — Št. Jošt: Taka poročila nič ne pomagajo, fante si stem še-le odbijamo. Ustanovite Mladeniško Zvezo. — Razbor pri Slov. Gradcu: Zakaj se ne podpišete? Saj veste, da se vsak dopis, ki je brez podpisa gre bladiti na dnu uredniškega koša. — Trbiž: Hvala lepa! Pride. — Zabukovje: Presešno. — Rogatec: Priobčimo. — Rajhenburg, Konjice, Sv. Križ: Ostalo prihodnjic.

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogato živino dne 4. septemb. 1913. Cena je bila za 100 kg žive teže: klavni voli, tolsti 92—108 kron (izjemoma 114 kron), poptolsti 76—90 kron; suhi od 68—74 kron; voli za pitanje od — do — K; klavne krave, tolste od 68—80, poptolste od 48—66, suhe od 40—46, biki od 66—86, dojne krave do 4. teleta od — do — K, čez 4. telet od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živina od 68 do 84 kron. Kupčija slaba, cene zopet padle.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1:20, K 1:36; teleta la (izjemoma cena od K 1:40 do K 1:44); mlade svinje od K 1:56 do K 1:60; nemške pitanske svinje od K 1:40 do K 1:48; ogrske pitanske svinje la od K 1:50 do K 1:52; ogrske pitanske svinje IIa od K 1:40 do K 1:46; mesne svinje od K 1:40 do K 1:50; bosnjaške pitanske svinje, suhe, od K 1:40 do K 1:48; ovce od K —:90 do K 1:—; kozličji in jagneta od K —:— do K —:—. Kupčija slaba, cene splošno padle, posebno svinjam.

 Ako še niste, pošljite naročnino!

LISTER.

Izgnanci.

(Povest iz prvih časov krščanstva.)

(Dalje.)

„Kako se Ti zahvaljujem, Jezus Kristus, Ti Sin božji, za to uro! Pogledaj, te otroke, katere si mi Ti dal — v krstu prerojene dvakrat dal, darujem jih Tebi, — čist, neomadeževan dar. V nedolžnosti sem Ti jih ohranila; oh, pripusti materi, da Ti jih pripelje kot nedolžne in čiste neveste! — Toda okrepčaj slabotno srce, ko boče rabljeva roka odtrgala 3 rože pred materinimi očmi, da ostanem stanovitna, kakor mati Makabejev.“

S temi besedami je zaznamovala Sofija čela svojih treh hčerk in tudi svoje lastno čelo s svetim znamenjem križa kot znak daritve za mučeniško smrt. Potem so odšle skupno z verande v spodnje sobe palače, da so še zvečer pripravile vse potrebno za povratek v Rim.

Osmo poglavje.

V ječi.

Ko je Florencija v pretečenem septembru hitela v Rim, zvedevši o uničujočem udarcu, kateri je zadela senatorja, ni našla tam več svojega očeta; bil je že — ni mogla izvedeti kam — odpeljan v pregnanstvo. Mlajše brate in sestre je bila vzela teta in tam je našla za sedaj tudi ona svoje zavetišče.

Z redko srčnostjo je prenašala deklica težko nesrečo; vse njene skrbi smatrajo njeni bratje in sestre za poizvedovanje, kje je oče. Nje ihtenje in jokanje o mehča nekega starega prijatelja njene hiše, da povprašuje za njim v numidijskih kamnolomih, v srebrnih rudnikih v Španiji, v egiptovskih porfirolomih, v kovinskih rudnikih na Grškem; mesec za mesecem mine, vsako prizadevanje je zastoj. Poostreni zaukazi cesarjevi, katere smo že omenili, so za dvakrat potezili iskanje.

Na pisma, katera je pisala Florencija Kristinu v Puteole, njegovemu sinu in drugim znancem, da bi bisere, obleko in dragocenosti dobila nazaj, ki jih je v naglem odhodu pustila, ni bilo odgovora. Po prvih tednih razburjenja pridejo dnevi mirnega premišljevanja. Samotne urice, v katerih je ostala Florencija za oni čas, ki je bil pred omamico veselja v Bojih, in kakor bi se temu branila in izvijala, vedno bolj živo je prihajala podoba nekdanjega njenega ljubljence iz temne preteklosti pred njo.

Pa če jo je nekdanj misel na Faustina med trpinčenjem njenega očeta vspodbujala k junaški stanovitnosti, jo je potiskala sedaj ta misel v sramoto in kes; kako grdo mu je prelomila obljubo! Pa tudi na Hipolita mora vedno misliti, na sužnja, ki je s tako udanostjo sebe za ubogega izgnanca — njenega ženina — žrtvoval. Zastonj skuša sebe potolažiti, da sta vendar že oba podlegla svoji muki in da je smrt vsako vez med njo in njima prerezala. Nek notranji glas ji je vedno na novo zatrjeval, da še živita, da se je še Faustina z vso ljubeznijo oklepa in da bo našla v tej ljubezni moč za težave, Hipolit pa da prenaša z nepremagljivo zvestobo težave svojega gospoda.

Florentina je vprašala s posredovanjem Fabiana, če ima poročilo o vseh vjetnikih. Zadržala poročila so bila od pomladi in tajna izprememba, katere se je Fabian poslužil, jo je privedla do spoznanja, da je postal njen ljubljeneec kristjan.

„On je dobil čudno zdravilo po svojem sužnju Hipolitu, ki ga v vsakem trpljenju vzdržuje“, tako je

rekel Fabian. Kako blizu je bila tudi ona dosegi zdravila, ki naj bi sedaj njeno srce vspodbujalo, pa v vrtincu veselja in življanja je vse izgubila.

In take urice premišljevanja so se zbirale vedno češče pri Florentini in vedno medlejša senca je padala na njeno dušo. Ponovno je stopal nek notranji glas v ospredje, da bi storila junaški korak ter šla k Fabianu, da bi mu vse, vse razodela; ona je čutila, da bi ji to prineslo tolažbo in olajšavo. — „Jutri ga poiščem“, je dejala sama pri sebi; toda naslednji dan ji je ravno tako zmanjkalo poguma k temu, kakor prejšnji dan.

Če bi bila šla, bi bila dobila pri Fabianu novih poročil iz sardinskih rudnikov, ker se je večkrat posrečilo s podkupljenjem straže in uradnikov, z ujetniki priti v dotiko.

Ona bi bila še prej odšla k Fabianu, če bi bila slutila, kakšna nova nesreča da stoji pred njenim pragom, da bi ji zadalala udarec, hujšega, kakor ga je sedaj prenašala.

Avrelj Sempronij in še manj njegov sin Marko ni pozabil, s kakšno hladnostjo je Florentina njuno ponudbo odklonila. Marko tem manj, ker je sramota pri njegovih prijateljih in podvojena stiska njegovih, za nekaj časa potolaženih upnikov izzivala njegovo nevoljo in jezo vedno na novo. Strašno nesrečo, katera je zadela Florencijo in njeno družino, je pozdravil s surovo škodoželjnostjo; bil bi vendar en del premoženja rešen, če bi ga bila deklica omožila. Zdaj je pa državna blagajna vzela vse. Ko pa je Marko izvedel od nekega prijatelja, katerega je bil obiskal v Neopolju, da je Florentina manj nedostopno vsprejela poklonitev Kristina ter njegovo sestro z dragocenostmi obdarila, se je spremenil njegov srd v neogaslivo sovraštvo. Florencij je enkrat nekaj nepremišljenega izustil, na kar se je Marko sedaj spomnil in iz česar je mogel sumiti, da je Florentina skrivaj kristjanka. Kateri oziri naj ga sedaj zadržujejo, jo ovditi kot privrženko te, tako strogo prepovedane vere.

Nekega dne, bilo je v sredi meseca novembra, odpelje Florentino cesarski sodnijski sluga iz stanovanja njene tete na trg pred sodišče prefekta.

Na sodnikovo vprašanje je odgovorila, da ni bila nikdar kristjanka in da je že davno ostavila nagle zveze s to zaničevano družbo. Toda sedaj jo zatoži Marko iz sovraštva in zaničevanja tako, da mora deklico gotovo spraviti v zapor: Florentina si je pridržala en del zaplenjenega premoženja svojega očeta; pri nekem Kvintinu v Puteoli so skriti zakladi.

Pri cesarjevi lakomnosti ni moglo biti hujšega prestopka. Tako je bil torej sodnik primoran, se za tožbo zavzeti in ker je morala Florentina le priznati, da je pustila okraske in dragocenosti v Puteolih, je natančnejša preiskava zahtevala, da je zatožnica zaprta.

Kraj, kamor so jo peljali, je bila ena največjih temnic marmentinskih ječ, v katerih je bila že cela množica ujetnic. Med njimi je bila tudi Sofija s svojimi hčerkami; še-le pred par dnevi so bile zaradi svojega krščanskega izpovedanja zatožene in po prvem zaslišanju tu sem odvedene.

Ko so se vrata za Florentino zapahnila, je bila nesrečnica blizu obupanja. „More li“, je klicala in si mela jokaje roke, „more li usoda več žalosti nakopiti na slabotnega dekleta? Da bi bila vsaj izpovedala, da sem kristjana; potem bi me bila smrt rešila vsega trpljenja.“

Zadržna izjava je morala vzbuditi pozornost kristjanskih soujetnic. Jeli bila deklica verna, ki je pa

pred sodnim stolom slaba postala in zatajila svojega Boga? Pa iz njenih besed zveni kes in če ima cerkev oblast, ji grehe odvezati, potem ima krivičnica sama priložnost, v drugem izpovedanju storjeno zopet dobro narediti.

„O ne“, odgovori Florentina, ki jo je skušala Sofija, kažoč na to, potolažiti, „jaz nisem kristjana in če sem enkrat tudi mislila v Kristusa verjeti, hočem sedaj manj kakor kedaj o njem vedeti.“

„Pričakuješ li“, reče žena, „več pomoči od tvojih bogov?“

„Od bogov? Jupiter in drugi nebesčani so punčice in igrače, v katere sem res verovala v mladosti.“

„Te je torej trpljenje in nesreča spravila ob vsako vero? Ubogo dete, tako si vrgla motno svetilko zmote od sebe in vendar nisi prišla svetle baklje resnice, ki bi ti svetila v noči otožnosti in tako stojiš sedaj v globokejši, obupnejši temi.“

„Iz katere me vsaj kmalu reši smrt“, govori Florentina z zamolklim, trmastim glasom.

Sofija je spoznala, da je pri ubožici versko nagnjenje še brezuspešno; pa kristjanski ujetniki so pričakovali na noč obisk škofa Fabiana in ta bo, tako upa žena, z glasom dobrega pastirja govoril na srce nesrečnice.

Tako se je odstranila in Florentina se potopi v temno premišljevanje v svojem neizrekljivem trpljenju. Pa malo pozneje so zvenela imena na njeno uho iz pogovarjanja med ženami, katera so ji vzbujala pozornost. Ni li imenovala matrona imena Hipolit v zvezi s Poncijanomom?

Nehote je poslušala Florentina.

Žene so govorile med seboj o smrti obeh mučnikov, o katerih je mogla Sofija drugim sovjetnicam natančneje poročati, ker so še-le pred nekaterimi dnevi prišla natančnejša poročila iz Sardinije. Florentina poslušava vedno bolj napeto pripovedovanje; ona ni mogla več dvomiti, da se govori o smrti njenega dragega sužnja in da je govor o smrti starčkov, s katerim je bil obsojen njen ženin v rudokope.

Tresoče vsled razburjenosti nagovori končno matrono: „Veš tudi kaj o usodi nekega Faustina, ki je bil obenem s Poncijanom obsojen?“

„Jaz mislim, da sem slišala tudi to ime. Naj malo pomislim! — Seveda, Faustin je oba pokopal, on in senator Florencij.“

„Moj oče! Moj oče?“ vsklikne deklica in se zgrudi od žalosti in veselja potrta matroni v naročje.

„O, pripoveduj mi vse, kar veš o njem“, ihti Florentina. „Pred meseci sem ga zastonj dala iskati po celem svetu, da bi izvedela, kam da je izgnan.“

Polne živega zanimanja se kopičijo druge vjetnice zraven; žena pa je stisnila z materinsko ljubeznijo devico v svoje roke in zaklicala: „Tako je morala biti hčerka peljana semkaj, da je zvedela o svojem očetu! Potrpi do te noči; naš častiti oče, škof Fabianus, ti bo natančneje vse mogel poročati.“

Pri izgovoritvi tega imena popade kakor temna senca Florentinino lice. Sofija je to zapazila in govori z nežno hrabrostjo: „Si poznala ti prej Fabiana? Mogoče je bil on tisti, ki te je poučeval v krščanstvu. Potem bodi dobre volje, moje dete; v njem boš našla ljubeznjivega zdravnika, ki ti bo ozdravil boleče rane, ne da bi ti storil kaj hušega.“

„Kako dobra si mi, blaga žena! Da, on je bil, katerega besede me junačijo v uri hudih bojov. Pa od takrat . . .! O, tega propada, katerega sem napravila sama v svoji lahkomišelnosti, ne more nihče premostiti.“

(Dalje prih.)

Iz celega sveta.

Ministra je hotel zapreti. Ogrski pravosodni minister dr. Baloh je podoben novj metli, ki dobro pometa, ali pa bi vsaj rada dobro pometala. Ta mož uporablja letošnje poletje, mesto da bi vžival običajne počitnice, za to, da nadzoruje posamezna sodišča. Novi mož pa svojega obiska sodnijam ne nanašanja naprej, kakor to storijo drugi ministri, da bi se jih častno sprejelo, ampak Baloh pride nenadoma in tako neljubo presenešeni maškaterega sodnika. Nedavno pa je ob neki taki priliki bil tudi minister zelo neljubo presenečen. Nekega dne zgodaj v jutru je minister vstopil v borno sodnijsko „palačo“ v nekem majhnem mestu. V pisarnah je vladala velika samota in še le po daljšem času je našel minister nekega slugo, ki je z vso strogostjo in natančnostjo pometal sobane in se kratkočasil s tlačenjem svoje pipe. Precej osorno je sluga nahrulil starega gospoda, kaj da ima opraviti v teh svetih prostorih. Minister mu je samozavestno odgovoril: „Jaz sem minister Baloh!“ Sluga se je gospodu na to le hudomušno nasmejal. Stari sluga, ki je že nad 30 let pometal sodnijske prostore in še nikdar v stopenju življenju ni videl živega pravosodnega ministra, je bil prepričan, da ima pred seboj gosposkega goljufa in ga je pozval, naj takoj brez obotavljanja zapusti sodnijo. Minister mu je zopet odgovoril: „Jaz sem minister Baloh!“ Sluga pa je zavpil: „Jaz pa sem minister Tisa!“ in poklical je žandarja, da naj predrznega vsiljivca prime in zapre. K sreči je prišel v tem času v urad nek uradnik, ki je ministra spoznal in ga rešil, da ga res niso zaprli.

Nemško nasilje v poljski cerkvi. Nemška nasilnost napram Slovanom ne pozna že nobene meje več. Ni ji svet cerkveni prag, niti družinski prag. V poljski cerkvi v Berolinu je hotela položiti neka deputacija vpričo več tisoč navzočih na spomenik poljske-

ga pisatelja venec, okrašen s trakovi poljske barve. Za to so izvedeli Nemci in so poslali nemudoma v cerkev policaja s pikelhaubo, ki se je vstopil pred altar in zabranil položiti na spomenik poljski venec. Med množico je nastal silen hrup in le resnim opominom treznih voditeljev poljskih se ima stražnik zahvalil, da ni letel skozi okno iz cerkve. Ko se je množica nekoliko pomirila, se je umaknila iz cerkve med klici ogorčenja nad nemško surovino, češ, še v cerkvi uprizarjate nasilja. Zunaj cerkve je čakal demonstrante močan oddelek stražnikov in vojaštva, ki pa niso imeli nobenega opravka, kajti razžaljeni Poljaki so se razšli mirno domov. Popoldne so se zbrali demonstrantje zopet v cerkvi in pred cerkvijo. Prišlo je do par spopadov med demonstranti, pri katerih je a-retirala policija okoli 20 oseb, med njimi je bilo tudi več dam odličnih poljskih rodbin.

Zverinski roparski umor v Bukovini. V Cernavki sta vlomila dva roparja v hišo vdove Koropec-ki. Ko se jima ustavi 9letni vdovin sin Jurij, popade en ropar sekiro in odseka dečku glavo. Roparja sta nato pobegnila. Dognali so, da sta roparja brata Jurij iz Allasz Mottok. Zaprli so ju v občinski zapor, a sta iz njega ušla. Allasz Mottok se je že drugi dan vrnil in se sam javil sodišču, Jurija Mottoka so pa prijeli v nekem gozdu, kjer se je skrival.

Lek za blaznost. Pariški zdravnik Toulouse je iznašil sredstvo, ki bo napravilo v psihiatriji (zdravilstvu zoper blaznost) ogromen prevrat. Ker je prepričan, da je blaznost večidel posledica prevelikega telesnega in duševnega napora, je napravil na nekaterih umobolnih poizkuse s kisikovimi injekcijami (vbrizganjem). Uspeh je bil nepričakovan: stanje umobolnih se je naglo izboljšalo in v kratkem času so bili odpuščeni iz blaznice.

V sanjah je videla umirati mater. V Padovi na Italijanskem se je sanjalo neki gospej, ki je rojena Tržačanka, da je padla njena mati, ki je živela v Tr-

stu pri drugih ljudeh, z okna in se ubila. Gospa se je prebudila v težkem snu in je tresoča se povedala možu o dogodku, ki ga je videla v sanju. Mož se je nekoliko smejal ženinih sanjam, slednjič pa ji je vendar dovolil, da sme v Trst k materi, ki je gotovo zdrava kakor riba v vodi. Gospa je res odpotovala in v Trstu je izvedela, da je mati ono noč umrla. Lahko si je misliti žalost hčerke, kateri niso bili ničesar javili o smrti, ker je starka nekam založila svoj naslov. Čudne sanje!

Nedolžna žalost. Mojster: „France, zakaj pa jokaš? Ali se ti toži po domu?“ — Vajenec: „Oh, ne, mojster! Le zato jokam, ker so za tako majhen košček mesa, kakor ga imam na krožniku, ubili vola!“

Zadavil se. Mati: „Pomagajte, pomagajte, žane je požrl dvajsetico!“ — Oče: „Moj Bog! Pa tudi vpiješ, kakor da bi bil požrl 20 kron!“

Serravallovo
železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odličila in častni diplom k zlati kolajni ::

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalcente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboren okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcelona.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra 4 K 2:60 in 445 po 1 liter 4 K 4:80.

Loterijske številke.

Gradec	3. septembra 1913	84	41	60	87	38
Linc	6. septembra	16	12	58	76	67

MALA OZNANILA.

Pojasnila o inseratih daje upravnistvo samo tistim, ki priložijo znamko za 10 vin.

Štefan Kaufman

trgovina z železnico v Radgoni

priloga najboljša o celne, kose in srpe, pravo štajersko železo po najnižji ceni in solidni postrežbi. 393

Maksimilijan Poberaj

mestni zidarski mojster Maribor, Tegetthofpl. 3 se priporoča za vsa stavbena dela nova in stara, strešno kritje, betonska dela, izdelavo načrtov in proračunov. Vse točno in po nizkih cenah.

Vešče in poljudno spisana knjiga „Nonserviranje sadja in vsakojake povrtine za domačo uporabo“ je ravno izšla v tretji, povečani izdaji. Cena 1 K, s poštnino 10 v. več. Dobi se pri Jos. Zupanc, deželni inštruktor v Ptuj. 894

Vsem gospodinjam!

Ako želite kupiti dobro in sveže špecerijsko blago in vse vrste semen po zelo nizkih cenah, potem pojdite samo v že nad 40 let obstoječo trgovino s špecerijskim blagom in semeni Ivana Sirk v Mariboru, rotovž, Glavni trg. 611

Dijaki se sprejmejo na stanovanje in hrano. Zerpak, Maribor, Bürgergasse 7, na levo, I. nadstropje. 1062

Učenec se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga pri Jos. Sorko Breg pri Ptuj. 1041

Priden učenec iz dobre hiše in z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga pri g. Ivanu Traun, trgovcu, Ptujška gora. Prednost imajo in na krajšo učno dobo tisti, kateri imajo kako gimnazijo ali realko, ali pa tisti, kateri so se že kje učili. 1038

Na prodaj je troje posestvo, na jako lepem prostoru ob veliki cesti, dve uri oddaljeno od mesta v bližini trga, na Spod. Štajerskem. Cena je prvemu 20 tisoč kron, drugemu 8 tisoč in tretjemu 3 tisoč kron. Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov pove K. Zupanc, Sevnica ob Savi. 1087

Kupci posestev pozor! Na prodaj imam posebno dobičkanosno posestvo z 21 orali, kjer je mnogo jako lepega sadnega drevja, tri četrta orala novo nasajenega vinograda, gozd, njive, umetni travniki vse v lepem razmerju ter se celo posestvo skupaj drži. Na posestvu so novi vzorni hlevi, za katere se je dobila državna premija v lepem znesku. Goveji hlev je za 11 glav, svinjak pa za 30 svinj. Cena je primeroma nizka in jako ugodni plačilni pogoji. Posestvo leži pol ure od Sv. Ane na Kremlbergu, deset minut od okrajne ceste v občini Ledinek. Več se izve pri Francu Kurnik, posestniku pri Sv. Trojici v Slov. goricah, ali pa pri označenem kraju v Ledineku. 1060

Lepo posestvo na prodaj; od 5000 kron naprej do 30.000 kron, kakšno kdor želi. Oglasiti se je pri Matiju Žižek, Kamnica št. 16 pri Mariboru. 8

Učenec, priden in čvrst ter zmogen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj v trgovino Ignaca Sitar, Toplice, Dolensko. 1045

Posestvo v M. Brezju pri Mariboru v izmeri 2 in pol orala pripravno tudi za stavbene prostore v celoti ali razdeljeno, ležeče ob okrajni in občinski cesti zraven cerkve in šole, tri četrta ure od Maribora (Glavnega trga) oddaljeno, se takoj prodaja. Natančneje podatke daje g. Anton Kaschmana dedič, Maribor, Reisergergasse št. 23. 1031

Želim kupiti staro rabljeno Motorno kelo. Naslov po številko 1052 na upravnistvo.

Pridnega učenca z dobrim šolskim spričevalom sprejme takoj Janez Partlič, krojaški mojster v Studencih pri Mariboru, Okrajna cesta št. 1. 1078

Dva dijaka malo iz mesta ven v celo oskrbo po nizki ceni sprejme poštena slovenska obitelj. Vpraša se pri g. Andreju Strnad, Rošpah pri Mariboru h. št. 210. Nova hiša. 1079

Majer s 3-4 odraslimi delavskimi močmi, ki razumejo poljsko delo, se sprejme s 1. novembrom. Vpraša se pri Oto Svaršnik, Majšperg, p. Crna gora pri Ptuj. 1066

Na prodaj je še dobro ohranjen, rabljen stroj, s katerim se pulijo skorje (Reissmaschine). Več se izve pri gosp. Gselman, gostilničarju v Hočah pri kolodvoru. 1065

Ženitna ponudba. Samec, najlepših let, mirne preroklosti, ima 10.000 kron v denarju, želi se priženiti na srednje posestvo; prednost, deklica od 22 do 30 let; tudi vdova s posestvom ni izključena. Prednost imajo iz dobrih kršč. rodovin. Dobro premišljeni dopisi osebe ali njenih starišev, se naslovijo pod „Jesensko cvetje 34“ na upravnistvo. Na pisma brez natančnega naslova se ne bo odgovarjalo. 1077

Mad soliden fant se sprejme za drugega cerkovnika. Letna plača 600 kron. Stanovanje prosto. Poudrbe na stolno župnišče v Mariboru. 1075

Kupim več vagonov otrešlih jabolok za mošt in več vagonov

pozni jabolok Ponudbe z navedbo cene je nasloviti: Hotel Austrija, Slov. Bistrica. 1074

Dijake sprejme boljše obitelj k enemu odličnjaku 4 tega razreda gimnazije Zračna soba v bližini vseh št. plača zmerna. Freihausgasse št. 1. Prvo nadstropje.

Priden konjski hlapec se takoj sprejme za mesečno plačo 16 K pri Janezu Toplak, Juršinci pri Ptuj. 1038

Na prodaj je hiša z hlevi, 10 minut od cerkve in šole, 15 minut od železniške postaje, za cesto in potokom, hiša ima več sob, kuhinjo in klet, zraven spadajo njive, travnik, vinograd, letošnja trgatva, preša, vinska posoda, hišna oprava; v hiši je bila več let gostilna. Naslov: Pošno ležeče, Poljčane št. 15. 1080

Krojaški učenec se takoj sprejme pri Jos. Polgerju, krojaškem mojstru v Mariboru, Koroška cesta 19. 1084

Kovači pozor! V jako prometnem kraju tik ob okrajni cesti, kjer je vsak dan trajen zaslužek s podkovanjem konjev se odda kovačija z orodjem vred pod jako ugodnimi pogoji v najem. Zraven se odda tudi hlev za svinje in živino kakor tudi prav rodovitne zemlje. Oglasiti se je pri lastniku Ant. Debelak, posestniku, Prelassko, p. Podčetrtek. 1081

Dijaki ali dekleta se sprejmejo na hrano in stanovanje in dobro oskrbo. Maribor, Tegethofova ulica 6, I. nadstropje na levo, vrata št. 1. 1097

Uboga mati želi svojega 8 letnega zdravega dečka h dobrim ljudem za svojega dati. Naslov pove upravnistvo. 1096

Učenec se sprejme pri g. Klokočnik, pek. mojster v Mariboru, Meljska ulica 23. 1094

V župnišče se takoj sprejme dekla. Kje pove upravnistvo. 1099

Lepo posestvo blizu okrajne ceste v prijazni Studeniški fari se prodaja. Hiša in gospodarska poslopja so zidana in so v prav dobrem stanu. Posestvo, obstoječe iz lepih rodovitnih njiv, travnikov in gozda; meri 10 oralov. Cena 9600 kron. Pojasnila daje g. Franc Vodenik, trgovec v Poljčanah. 1095

Redki priložnostni nakup.

Mlin s posestvom blizu prometnega mesta na Štajerskem ob železnici, vedno ledu prosta vodna sila, izvrsten obrat. Cena z gospodarskimi poslopi in posestvi 30 tisoč kron. Proda se le radi starosti in bolehnosti posestnika. Naplačilo 8 tisoč kron. Dopisi pod „Gelegenheit št. 65626“ na anončno pisarno Henrik Schalek, Dunaj I. Wollzeile št. 11. 1098

Lepo posestvo z vsem gospodarskim poslopjem, pripravno za vsako obrt, v bližini cerkve in rudokopa se prodaja. Naslov pove upravnistvo. 1098

Dijaka se sprejmeta. Urbanska ul. št. 10 pri g. Dvoršaku. 1093

Naročite koledar Sloven-ske Kmečke Zveze.

Razglas

za 10 mesečni tečaj za mladeniče na deželni kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel.

Tečaj se začne početkom nov. t. l. in konča koncem avgusta pr. l. Sprejme se 28 učencev, med temi 10 brezplačno. Drugi morajo plačati 280 kron v dveh poluletnih obrokih naprej. Med zadnjimi si lahko tudi nekateri izprosijo štipendije nekaterih okrajnih zastopov in posojilnic. Za ta znesek so učenci v zavodu oskrbljeni s podukom, hrano, stanovanjem in pranjem. Knjige, obleko in razne šolske potrebščine nabavljati si morejo posebej sami. S sabo morajo tudi prinesiti za celi tečaj zadostujočo obleko, perilo, obuvale, potrebščine za snaženje in krpanje obleke ter obuvale. Za vsprejem se vpoštevajo le prosilci rodom Štajerci, 16 let stari in ki so dovršili vsaj ljudsko šolo z dovoljnim uspehom. Prednost imajo starejši 16 let, taki ki so že doma ali kjersibodi pri kmetijstvu sodelovali in posebno tisti, ki nameravajo po dovršenem tečaju na domačem posestvu naprej sodelovati, posebno če mislijo postati samostojni gospodarji. — Lastnoročo pisane prošnje za vsprejem naj se pošljejo najkasneje do 1. oktobra t. l. podpisanemu ravnateljstvu. Prošnjam naj se priloži: krstni list, domovnica, odpustnica (oziroma druga šolska spričevala), zdravniško spričevalo glede telesne sposobnosti za ta poklice, spričevalo o нравnosti in za deželno prosto mesto ali kako štipendijo tudi spričevalo o premoženjskih razmerah. Kateri hočejo na lastne stroške vstopiti, naj to opomnijo v prošnjah. 1086

Ravnateljstvo deželne kmetijske šole v Št. Jurju ob juž. železnici.

Otvoritev lekarne.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril

lekarno „Pri zamorcu“
Maribor, Glavni trg št. 3.

Priporočam se tem potom cenjenemu občinstvu za mnogobrojni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Dragotin Raymann,

lastnik lekarne „pri Zamorcu“
Maribor, Glavni trg št. 3. 1090

Razglas.

Tečaj za pletenje košaric na deželni viničarski šoli na Silberbergu pri Lipnici.

Da se razširi znanje izgotavljenja košaric, ki so potrebna pri gospodarstvu, posebno pri vinarstvu in sadjarstvu, in da se pletenje istih razširi in udomači po celi deželi ter da se kmečkim delavcem v zimskem času da priložnost za delo in zaslužek, je deželni odbor sklenil, na goraj omenjenem zavodu v zimskih mesecih in sicer v času od 1. dec. 1913 do 15. febr. 1914 otvoriti tečaj za pletenje jerbasov in košaric za 12 udeležencev. — Udeleženci dobijo na zavodu prost poduk in prosto okrb in plačajo za hrano, katera se tudi na zavodu preskrbi, mesečno 25 K. — Oglasi se pošiljajo do 15. novembra t. l. na deželni odbor potem občin, okrajnih zastopov ali kmetijskih podružnic. Sprejeli se bodo le ponudniki, ki imajo na Štajerskem domovinsko pravico in so najmanj 16 let stari. Prošnji je priložiti: krstni in domovinski list, spričevalo o нравnosti in izjava ponudnika oz. nj. starišev ali korporacij (okr. zastopov, kmet. podružnic), da plačajo stroške za hrano.

Gradec, dne 25. avgusta 1913. 1088
Štajerski deželni odbor.

Zaloga pohištva.

Produktivna zadruga mizarskih mojstrov, reg. zadr. z om. por., Maribor, Burgplatz št. 3.
Podružnica v Ptuj, Šarnitzova ulica. 771
Sprejemajo se stavbeno-mizarska dela. Nizke cene.

Zahvala.

Povodom britke izgube naše preljube matere, gospe

Antonije Rovšnik

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vse izraze sočutja prisrčen Bog povrni! Hvala prisrčna preč gosp. dekanu za zadnje tolažilne besede in za sprevod, hvala prisrčna g. zdravniku dr. Cervinku in gospodu organistu in pevcom za pretresljivo petje ob odprtem grobu.

Letuš, dne 6. septembra 1913. 1091

Žalujoča obitelj.

Alojz Vršič
v Ljutomeru.

Prvi telefonski pogovor v Ljutomeru.

Halo! Halo!

Vsakovrstno novo, lepo in modno blago za moške, ženske in otroke vam najcenejše ponuja trgovec Vršič v Ljutomeru. Za 4 krome cela volnata obleka; (Ausverkauf) ker se to razproda. Sešito blago, suknje, hlače in zimske srajce za odrasle, za šolarje zgotovljene štofinate in cajgaste obleke in vse kar za šolo rabi. Za jesen in za zimo nove štofe za moške in damentuhe za ženske obleke ter lepe štrikane in svilnate robece. Vse, kar potrebujete, kupite le pri domačem narodnem trgovcu po najnižji ceni. Ogledajte si zalogo in prepričajte se sami. — Tudi lepe kovčke (kofre) in vsakovrstno perilo za tiste, ki grejo v Ameriko ali k vojakom. — Najboljšo žgano kavo. 1089

Zahvala.

Rodbina umrlega deželnega odbornika gospoda profesorja

Franceta Robič

se zahvaljuje za izredno, navadno mero presegajočo čast in naklonjenost, katero so izkazali znanci in prijatelji rajnemu na poslednji njegovi poti.

Sosebno jo veže dolžnost zahvaliti se ekscelenci visokorodnemu grofu Clary in Aldringen, c. kr. namestniku, kakor ekscelenci visokorodnemu grofu Edmundu Attems, deželnemu glavarju, katera se nista zadovoljila z oficialno izkazano častjo pri priliki blagoslavljanja pozemeljskih ostankov v Mariboru, marveč katera sta se potrudila na daljno pot v Lembah do odprtega groba.

Ista hvala velja vsem deželnim odbornikom, državnim in deželnim poslancem, zastopništvu mesta Maribor, zastopništvu različnih okoliških občin, zastopništvu zdravniške zveze, kmetijske družbe, učiteljskih organizacij, usmiljenih sester, šolskih sester, zastopništvu deželnih uradnikov, kakor sosebno deželnih bolnišnic. — Zahvala velja kakor vodstvu kmetijske zveze, tako Narodne stranke; isto velja darovateljem prekrasnih vencev.

Zahvala gospodu dr. Jankoviču, državnemu in deželnemu poslancu, kakor gosp. Antonu Godec, učitelju v Lembahu, za ginjive besede.

Zahvala častiti duhovščini, zahvala pevcem Narodne čitalnice v Mariboru. Zahvala vodstvu bolnišnice v Mariboru, sosebno prisrčna hvala gospodu dr. Urbaczek-u za izredno ljubeznivost, izkazano povodom boleznin in smrti rajnega.

V Lembahu, dne 3. septembra 1913.

Znano je, da se kupuje

pri staroznani domači zanesljivi veliki trgovini ne samo po ceni, ampak tudi prav dobro: **Sukneno blago (štof)** za moške in dečke, **Novomodno volno** za ženske in dekleta, **Najnovojše perilno blago** za obleke in bluže, **Platno belo in pisano** za srajce in spodnje hlače **Blago za posteljo, za rjuhe** brez šiva in matrace, **Srajce izgotovljene** vseh vrst za moške in ženske, **Predpasnike veliki izbir** za prati in s črnega atlasa, **Zmiraj novosti robocev** iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

zastoni

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

Karl Worsche, Maribor M.
Gosposka ulica št. 10.

Pozor! Svoji k svojim! Pozor!

Nova slovenska manufakturna trgovina v Ptuj!

Cenjenemu občinstvu dajem uljudno na znanje, da sem odprl 2. avg. t. l. novo manufakturno trgovino v **Ptaju tik pošte**. Nudil bodem cenj. odjemalcem samo novo blago, kakor veliko izbiro **modernih štofov** za moške in ženske obleke, **hlačevine, satene, druke, ripse**, vsakovrstnega pisane in belega **platna za perilo**. Nadalje naznamim tudi cenj. odjemalcem, da dobim za jesen in zimo samo **nove lodne** za moške, ter „**damentuhe**“ za ženske obleke, **porhate** vsake vrste, **štrikane robece, srajce** itd. Dobilo se bode pri meni tudi **gotovo perilo** in sicer razne **moške srajce, spodnje hlače, ovrtnike, manšete, kravate**, kakor tudi fine **klotaste in drukane odeje, konjske koce, dežnike** in sploh vse, kar spada v manufakturno trgovino. — **Postrežba bo točna in solidna.** Za obilen obisk se priporoča narodni trgovec

Alojz Brenčič.

952

Razglas.

Iz deželnih drevesnic v Gleisdorfu, Brucku ob Muri in v Celju se bodo oddale štajerskim kmetovalcem v jeseni leta 1913 oziroma spomladi 1914 sledeče vrste jabolk in hrušek, skupaj krog 38.000 komadov drevesc.

Od teh se bodo oddalo tri četrtine kmečkim posestnikom po znižani ceni po 70 vin. komad in ostala četrtina nekmečkim posestnikom po tržni ceni 1 K 20 vin. komad, izvzemši zavitek in voznino.

Naročila sprejema deželni odbor. Naročilo se pridene potrdilo občine, da je prošnjak kmečki posestnik v občini. Če se rabijo drevesca za jesensko sajenje, se mora to v naročilu posebej omeniti in naročilo poslati vsaj do 15. oktobra 1913. Prošnje se bodo sprejemale, dokler bo kaj zaloge kakor za jesensko tako tudi za spomladno sajenje takoj po objavi tega oznanila in se bodo reševale po vrsti, kakor dojdejo.

Več kakor 120 komadov eden posestnik ne dobi in je dotični dolžan, ta drevesca vsaditi na svojem lastnem posestvu.

Drevesca se oddajajo samo proti takojšnjemu plačilu. Če je ene ali druge vrste zmanjkalo, se nadomesti z njej najbližnjo vrsto in naročilec lahko to vrsto sprejme ali pa odkloni.

Če se **nadomestne vrste** ne sprejme, se mora ista obratno odpovedati.

Drevesca naj naročilci, če le mogoče, osebno prevzamejo ali pa, če se pošljejo po železnici, takoj po prejemu skrbno pregledajo.

Pritožbe se naj takoj pošljejo na vodstvo drevesnice. Na poznejše pritožbe se ne bo oziralo.

Seznamek drevesc

jabolk in hrušek, ki se bodo oddajale v sadni dobi 1913/14 iz deželnih drevesnic:

Št.	I. Jabolke	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		Visoko deblo	Na pol vis. deblo	pritlikavo drevje	Visoko deblo	Na pol vis. deblo	pritlikavo drevje	Visoko deblo	Na pol vis. deblo	pritlikavo drevje
1	Štajerski moščanci	5550	165	—	300	—	—	3500	—	—
2	Vel. renski bobovec	2340	—	—	850	20	—	2300	—	—
3	Ananas rajnete	45	12	12	—	—	—	360	40	105
4	Baumanova reneta	757	2	7	210	15	30	13 0	—	—
5	Damason reneta	120	—	—	—	—	—	747	—	—
6	Kanada reneta	220	—	—	—	—	—	300	—	—
7	Belefleur rumeni	70	12	—	—	—	—	312	—	50
8	Astrachan beli	—	—	—	100	10	—	—	—	—
9	Šarlamovski	65	—	6	250	15	35	400	—	—
10	Gravensteiner	105	—	10	380	20	50	—	—	—
11	Prestolonaslednik Rudolf	612	—	8	—	—	—	—	—	—
12	Kardinal plemenasti	254	—	—	175	20	—	656	—	—
13	London pepinek	52	—	—	—	—	—	780	—	10
14	Ribstonov pepin	—	—	—	260	15	30	450	—	30
15	Schöner od Boskopa	405	—	—	—	—	—	370	—	—
16	Lesnika rudeča	280	—	—	200	—	—	—	—	—
17	Huberjeva moštna jaboljka	315	—	—	—	—	—	210	—	—
18	Danziger jaboljko (Kantapfel)	—	—	—	180	20	—	—	—	—
19	Plemenito jaboljko (rumeno)	—	—	—	315	20	10	—	—	—
20	Landsberška reneta	—	—	—	520	20	45	—	—	—
21	Zimska zlata parmena	—	—	—	110	10	—	—	—	—
22	Rudeči jesenski kalvil	—	—	—	—	—	30	—	—	—
23	Renski zakrivljeni steblovnik	1250	—	—	10	15	—	667	—	—
II. Hruške										
1	Dielova maslenka	55	30	150	160	10	50	40	—	90
2	Postrovka	28	6	80	—	—	—	—	—	—
3	Dobra Louisa iz Avranches	65	5	160	100	5	50	10	—	130
4	Liegeljeva maslenka	—	—	—	—	—	5	—	—	—
5	Olivier de Serres	—	—	75	—	—	—	60	—	50
6	Pastorka	15	10	80	60	10	30	57	—	—
7	Saleburgerica	30	4	—	70	5	35	—	—	4
8	Zimska dehantska hruška	70	25	45	—	—	—	—	—	—
9	Jelenka	260	20	—	340	10	—	—	—	—
10	Weilerjeva moštna hruška	1100	75	—	700	40	—	511	—	—
11	Boskovka podolgasta	—	—	—	120	6	—	—	—	—
12	Tepka	—	—	—	—	—	—	120	—	—
13	Štajerska moštnica	175	8	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj		15 678	298	644	5800	1514	663	20003	326	584

Razven teh se bo oddalo po znižanih cenah 742 komadov orehovitih visokih drevesc, 150 pritlikovitih breskev in 250 pritlikovitih marelic iz drevesnice v Celju in Gleisdorfu, 1650 kom. črešnjevih in 325 kom. višnjevih visokih in srednje visokih debel iz deželne drevesnice v Brucku.

Gradec, dne 29. avgusta 1913

Od štajerskega deželne odbora.

1087

Izdajatelj in založnik: Katoliško tiskovno društvo.

Odgovorni urednik: Franjo Žebet.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

SMRT

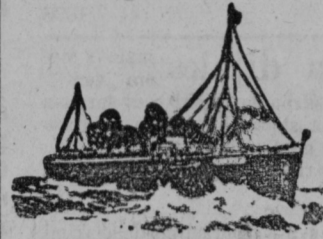
podganam in mišim po neprekoaljivem zatiralnem sredstvu

„FRANKO“

škatljica 60 vin. Za ljudi in domače živali neškodljivo! Koncesionirana „Adler“ drožerija Mag. Pharm. **Karol WOLF**, MARIBOR, Gosposka ulica št. 17.

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske

prekomorske družbe iz

Havre v Newyork

najkraj. in najhit. voznja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana

konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18

v hiši Kmetске posojilnice, nasproti znane gostilne „Figabirt“ 375

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu MARIBOR

Glavni trg št. 15 poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje proti rdečici je izvstno zdravilo. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K.

Gospod A. H., Sv. Križ piše:

Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gospod Janez K piše:

Prav dobro pomagalo!

Nadalje priporočam:

Kapljice za želodčni krč: Stane 1 steklenica samo 50 vin.

Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobeh in udih. Cena 1 K.

F. Prull mestna lekarna pri c. kr. orlu MARIBOR, Glavni trg št. 15.

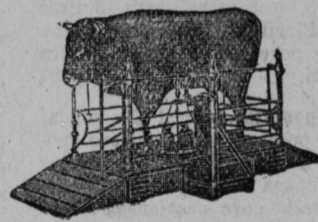
Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehtnic za trgovino in obrt, stav. in umet. ključavničarstvo

Ivan Rebek

Celje, Poljska ulica št. 14

priporoča svoje tehtnice. Ilustrovani cenik na razpolago brezplačno in franko. 798

Sprejemem tudi vsakovrstna popravila tehtnic in utež.

Kdor hoče dobiti?

za malo denarja veliko dobrega blaga, naj si naroči od „Prve slovenske spodnje štajerske razpošiljalnice“

J. N. Šoštarč, Maribor, Gosposka ulica št. 5

Ostanke raznega blaga n. pr. 20 m močnega belega platna za samo 8 K, 20 m posebno močnega za 9 K, 20 m zelo finega za 11 K, 20 m močnega druka K 8-60, 20 m posebno močnega za 10 K, 20 m zelo trpežnega 12 K. Za enako ceno kakor druk se dobijo tudi ostanke čajga, kambrika, levantina, pisanega platna in parhenta. Ostanke so v dolgotnosti od 2-7 m. Naročila nad 20 kron se pošljejo franko. Zamenjava dovoljena. 680

Z mojo

umetno moštovo esenco

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače. Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone. Dobi se samo v

drožeriji Maksa Wolfram,

Maribor, Gor. Gosposka ulica.

1027